

Om coleopterfaunan i Ombergstrakten.

Av

THURE PALM.

I efterföljande uppsats har jag sammanfört resultaten av en flerårig undersökning över skalbaggsfaunans sammansättning i en del av Östergötland, som i coleopterologiskt hänseende hittills varit jämförelsevis ofullständigt genomforskad. Av utrymmeskäl har det stora antalet mer eller mindre vanliga arter måst uteslutas; endast sådana arter äro i förteckningen medtagna, som förut ej varit bekanta från provinsen eller som av annan anledning, t. ex. genom, från vad som tidigare varit känt, avvikande levnadssätt och frekvens, förtjäna omnämnas. Det ligger i öppen dag, att förteckningen över nytillkomna arter icke gör anspråk på fullständighet. Därtill är det undersökta området alltför stort och heterogent till sin beskaffenhet samt alltför ojämnt övergånet, utan fortsatta undersökningar skola helt säkert visa, att ännu en del rekryter komma att tillföras traktens fauna. Emellertid har det vid studierna framkommit så mycket av intresse ur entomogeografisk synpunkt, att en översikt av hittills gjorda rön och iakttagelser kan göras.

Insamling av material har till största delen ägt rum under åren 1925—1929 och under nära nog samtliga av årets månader, blott med avbrott för tider, då snö och sträng kyla hindrat arbetet. Särskilt vid Tåkern äro vår- och höstinsamlingarna av stor betydelse. Där finnas många arter, som endast med framgång kunna eftersökas under den tid, de befinna sig i vinterkvarter. När sommarvärmen kommer, försvinna de bland de sumpiga strändernas yppiga vegetation och äro då mycket svåra att få tag i.

Till Ombergstrakten höra områden av mycket växlande naturbeskaffenhet. I stort sett omfatta de den del av sydvästra Östergötland, som utgöres av Dals och Lysings härad, belägen på c:a 58° n. br., med en sträckning i norr—söder av 40 km., i öster—väster av 10—20 km. och på en höjd över havet av 100—250 m. Östra Tåkernområdet når in i ett angränsande härad, varifrån även ett par sporadiska fynd från Skänningetrakten antecknats. För ernående av översikt har traktens mest utpräglade faunområden sär-

skilts och i det följande försök gjorts att i korta drag skissera de för vart och ett utav dem utmärkande naturförhållandena. Dessa områden äro följande: *Omberg (Omb.)*, *Dags mosse (Dag.)*, *slätten (Slä.)*, *Vätternstranden (Vät.)*, *Tåkern (Tåk.)* och *Holavedens skogsbygd (Hol.)*. För i *hela trakten* förekommande arter användes förkortningen *Htr.*

För att precisera fyndorterna i artförteckningen har följande system begagnats: först angives faunområdet och därefter lokalen; i vissa fall, då namnet på denna är mindre känt, socknen. För arter, som anträffats på många platser inom ett visst område, uppräknas ej de olika lokalerna. Datumuppgifter förekomma endast, då sådana kunna vara av särskilt värde.

Bestämningen av materialet har till största delen utförts av mig själv. Under arbetet därmed har jag haft ett ovärderligt bistånd av redaktör ANTON JANSSON, Örebro, och fil. lic. CARL H. LINDROTH, Göteborg, vilka dels med största tillmötesgående kontrollerat bestämningen av en mängd arter, dels också i många fall utfört determineringen. För deras vänliga hjälp och oegennyttiga arbete ber jag att till dessa herrar få frambära mitt uppriktiga tack. I stor tacksamhetsskuld står jag vidare till följande personer, som bistått mig med granskning eller bestämning av arter tillhörande vissa kritiska släkten och familjer, nämligen direktör G. FALKENSTRÖM, Stockholm (*Dytiscidae*); doktor O. SJÖBERG, Loos (*Epuraea*; *Proteinus*); fil. d:r PAUL SPESIVTSEFF, Experimentalfältet (*Scolytidae*); fil. d:r N. A. KEMNER, Lund (skalbagglarver; *Rhyncolus*; *Cercyon*, varav vissa arter jämförts med THOMSONS ex. i Lunds universitetssamlingar; *Haltica*); Byretsdommer Cand. Jur. VICTOR HANSEN, Köpenhamn (arter ur flera familjer); Forstrat HANS EGERS, Stolberg, Harz (*Hylesinus*; *Crypturgus*); Doktor MAX BERNHAUER, Öff. Notar. Horn, Österrike (*Aleocharinae*) och fil. mag. WOLTER HELLÉN, Helsingfors (*Ptinus*).

Utom egna fynd har jag i uppsatsen även medtagit sådana gjorda av framlidne doktor ALB. SAM. MORTONSON, som år 1884 bedrev insamling av skalbaggar i Ombergstrakten. D:r M:s ansevärd kollektion Ombergsdjur, omfattande inemot 1,500 exemplar, äges av *Göteborgs Naturhistoriska Museum*. Genom vänligt tillmötesgående av museets chef, professor L. A. JÄGERSKIÖLD, har jag varit i tillfälle genomgå den förut till större delen obestämda samlingen och frambär härför mitt värdsamma tack, liksom ock för tillståndet att i uppsatsen omnämna de viktigare fynden. För uppgifterna beträffande den tidigare bestämda delen av Mortonsonska samlingen har jag att tacka fil. lic. CARL H. LINDROTH vid museets entomologiska avdelning, vilken med största tjänstvillighet även på annat sätt varit mig behjälplig. Mortonsonska samlingen innehåller ett ej ringa antal av av mig ej anträffade

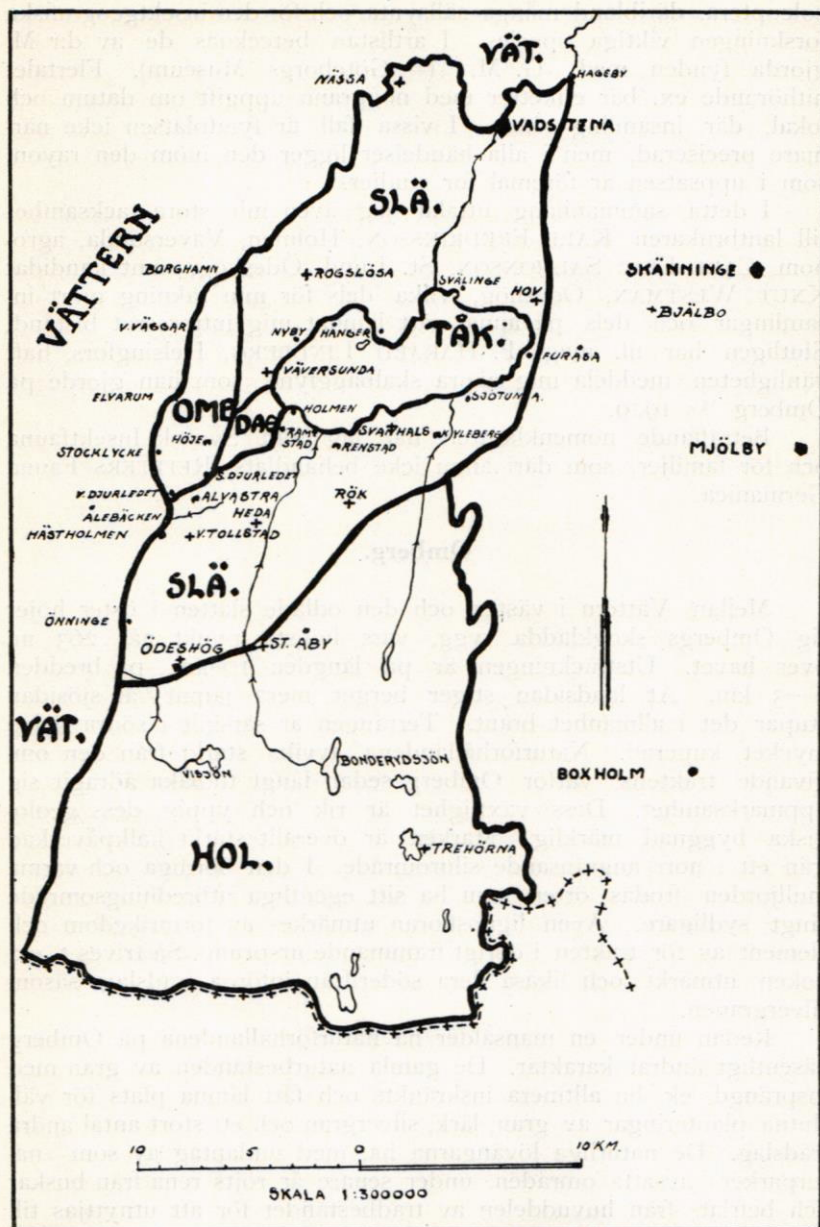

Fig. 1. Kartskiss över Ombergstrakten med indelning i faunaområden.

coleoptera, däribland många sällsynta och för den insektgeografiska forskningen viktiga species. I artlistan betecknas de av d:r M. gjorda fynden med »G. M.» (= Göteborgs Museum). Flertalet hithörande ex. bär etiketter med noggrann uppgift om datum och lokal, där insamling skett. I vissa fall är fyndplatsen icke närmare preciserad, men i alla händelser ligger den inom den rayon, som i uppsatsen är föremål för studier.

I detta sammanhang uttalar jag även min stora tacksamhet till lantbrukaren KARL FREDRIKSSON, Holmen, Väversunda, agronom CARL ERIC SALMONSON, St. Lund, Ödeshög, samt kandidat KNUT WESTMAN, Ödeshög, vilka dels för min räkning gjort insamlingar och dels på annat sätt lämnat mig intresserat bistånd. Slutligen har fil. mag. P. HARALD LINDBERG, Helsingfors, haft vänligheten meddela mig några skalbaggsfynd, som han gjorde på Omberg ¹⁴/₆ 1929.

Beträffande nomenklaturen har jag följt Svensk Insektfauna och för familjer, som däri ännu icke behandlats, REITTERS Fauna Germanica.

Omberg.

Mellan Vättern i väster och den odlade slätten i öster höjer sig Ombergs skogklädda rygg, vars högsta punkt når 263 m. över havet. Utsträckningen är på längden 10 km., på bredden 2—3 km. Åt landsidan stiger berget mera jämnt, åt sjösidan stupar det i allmänhet brant. Terrängen är särskilt i södra delen mycket kuperad. Naturförhållandena avvika starkt från den omgivande traktens, varför Omberg sedan långt tillbaka ådragit sig uppmärksamhet. Dess växtlighet är rik och yppig, dess geologiska byggnad märklig. Marken är överallt starkt kalkpåverkad från ett i norr angränsande silurområde. I den bördiga och varma mulljorden frodas örter, som ha sitt egentliga utbredningsområde långt sydligare. Även lignosfloran utmärkes av formrikedom och element av för trakten i övrigt främmande ursprung. Så trives t. ex. boken utmärkt och likaså flera söderifrån införda trädslag, såsom silvergranen.

Redan under en mansålder ha naturförhållandena på Omberg väsentligt ändrat karaktär. De gamla naturbestånden av gran med insprängd ek ha alltmera inskränkts och fått lämna plats för välslutna planteringar av gran, lärk, silvergran och ett stort antal andra trädslag. De naturliga lövängarna ha, med undantag av som »naturparker» avsatta områden, under senare år röjts rena från buskar och befriats från huvuddelen av trädbeståndet för att utnyttjas till betesdrift. Ehuru dessa åtgärder forstligt sett varit väl motiverade, har det icke kunnat undvikas, att de å de kulturpåverkade arealerna

satt spår i flora och fauna, som där fått en annan, mera enformig sammansättning. Måhända kunna dessa förändringar delvis utgöra en förklaring till, att ett relativt stort antal av de skalbaggararter, d:r MORTONSON 1884 hemförde, ej återfunnits under de tio år, förf. varit bosatt på Omberg. Sannolikt äro åtminstone några av så iögonfallande arter som *Lucanus cervus* L., *Velleius dilatatus* FABR., *Adelocera conspersa* GYLL., *Strangalia attenuata* L., *Necydalis major* L., *Acanthoderes clavipes* SCHRANK., *Aromia moschata* L., *Monochamus quadrimaculatus* MOTSCH., *Clytus detritus* L., *C. arcuatus* L., *Tetratoma ancora* FABR. och en del andra *Heteromera* numera försvunna från trakten.

Kulturbestånden på Omberg rymma dock trots sin enformighet åtskilligt av coleopterologiskt intresse. I de mörka, tätt slutna granplanteringarna lever, ehuru sällsynt, *Dendroctonus micans* KUGEL med sin fiende *Rhizophagus grandis* GYLL. och i gångarna hos grangrenborren *Nemosoma elongatum* L. Vål blott tillfälligtvis har i kulturskogen anträffats *Harpalus rufitarsis* DFT. och *luteicornis* DFT. samt *Microlestes minutulus* GOEZE. De främmande barrträden, såsom *Abies*- och *Larix*arterna, äro nästan alldeles skonade från angrepp av skalbaggar. Blott en barkborrart, nämligen den allmänna *Cryphalus abietis* RATZ., har setts gräva sina gångar i silvergranens tunn-barkiga delar.

Fig. 2. Omberg. Murken bok vid Stocklycke. Foto förf., september 1928.

I den gamla naturskogen av gran, genom stormar och rötter numera starkt utglesnad och huvudsakligen förekommande åt Vätternsidan, är insektvärlden rikare på former. Bland trädboende skalbaggar märkas här *Colydium elongatum* FABR., *Cossonus parallelepipedus* HERBST, *Corticaria abietum* MOTSCH, *C. bella* REDTB., *Ptinus subpilosus* STRM., *Rhizophagus nitidulus* FABR., *Plegaderus saucius* ER., *Phloeonomus monilicornis* GYLL. m. fl. I stubbarna finner man *Adelocera fasciata* LIN., *Thymalus limbatus* FABR. och *Tyrus mucronatus* PANZ., i och på svampar *Mordella maculosa* NAES.,

Agathidium nigripenne KUGEL o. s. v. Vid hävning i gläntor och på hyggen kunna arter som *Liodes cinnamomea* PANZ. och *parvula* SAHLB., *Trixagus carinifrons* BONV., *Dictyopterus affinis* PAYK. och *Nepachys cardiaca* LIN. erhållas. På våren krypa bland saftigt gräs och örter *Meloë*-arter, även den mindre allmänna *M. brevicollis* PANZ., samt *Chrysomela goettingensis* L. Längre fram på året ger man kanske särskilt akt på att *Hypericum*-blommorna stundom äro befolkade med skaror av *Chrysomela geminata* PAYK. och *Cryptocephalus Moraei* L. Åt sjösidan finnes i granskogsluckorna allmänt *Mercurialis perennis*. På denna växt lever *Apion pallipes* KIRBY och *Tropiphorus obtusus* BONSD., den senare dock även på andra lägre örter.

Där lövskogen växer i blandning med granen synas i gläntorna ofta väldiga snår av *Vicia sylvatica*. De mest karaktäristiska skalbaggarerna på denna papilionaceae äro *Phytonomus viciae* GYLL. och den ytterst allmänna *Apion ervi* KIRBY.

Åldriga ekar ha på Omberg visat sig oväntat fattiga på insekter. Det enda märkliga fynd, som antecknats, är av *Prionocyphon serricornis* MÜLL., som i ett ex. funnits i en av myror bebodd ek. De gamla murkna bokarna hysa däremot ofta rätt många skalbaggararter. Ett dylikt jätteträd vid Stocklycke hade följande inneväpnare: *Ptilinus pectinicornis* LIN. (allm.), *Xestobium rufovillosum* DEGEER (rätt allmän), *Opilo*-larver, *Sinodendron cylindricum* LIN. (allm.), *Systemocerus caraboides* LIN., *Mycetophagus populi* FABR., *Rhyncholus lignarius* MARSH. och *Dictyopterus rubens* GYLL., den senare sittande vid foten av stammen och där möjligen blott tillfälligtvis. Av andra lövträd finnas på Omberg rätt få överåriga kvar. Dock har på en gammal lind tagits *Globicornis corticalis* EICHH., på sälg *Scaphidium metallicum* REDT., på ask *Mycetochara linearis* ILLIG. och i en murken asp *Allecula morio* F., *Prionychus ater* F., *Anobium nitidum* HRBST., *Rhyncholus lignarius* MARSH., *Dendrophilus punctatus* HRBST., *Hister merdarius* HOFFM., *Ctesias serra* FBR., *Grynocharis oblonga* LIN. m. fl.

I skogsbrynen, särskilt där de utgöras av lövskog eller vetta mot ängsmarker, är hävning under lugna sommaraftnar inbringande. För utrymmets skull kunna blott några märkligare, härvid erhållna arter uppräknas: *Phyllodrepa ioptera* STEPH., *Thalycra fervida* OLIV., *Dictyopterus Cosnardi* CHEVR., *Mordellistena lateralis* OLIV., *Ctenopus sulphureus* L., *Atheta subterranea* REY, *Oxypoda spectabilis* MÄRK., *amoena* FAIRM. och *longipes* REY.

Sin största rikedom på arter och individer når insektlivet i de mer eller mindre öppna lövängarna omkring Höje, Stocklycke och Borghamn. Dessa äro svagt sluttande och i sin nedre del flerstädes genomdränkta av kalkhaltigt silvatten, vilket avsätter kalken som bleke och därigenom ger upphov till s. k. kalkkärr. I de

orörda delarna är vegetationen utomordentligt rik och frodig. Alla de ädla lövträden stå här blandade med varandra och med en mångfald mindre träd och buskar, såsom hassel, hagtorn, slån, vildapfel, hägg, olvon, vildrosor m. fl. Örtfloran uppvisar flertalet av de från sydsvenska lövängar bekanta växterna. Ytterst allmänna coleoptera på dessa marker äro under större delen av sommaren *Coeliodes affinis* PAYK., *Bruchus atomarius* L., *Crepidodera ferruginea* SCOP. och *rufipes* L., den senare stundom även skadedjur på ärtväxter i trädgårdarna. Bland endast i lövängarna anträffade arter må nämnas: *Atheta sulcifrons* STEPH., *A. brunnea* F., *Stenus*

Fig. 3. Omberg. Höje äng. Den dominerande växten är under högsommaren i vissa delar av ängen *Laserpitium latifolium*. Foto förf., juli 1926.

nitidiusculus STEPH. och *flavipes* STEPH., *Stenichnus scutellaris* MÜLL., *Colenis immunda* STRM., *Cyrtusa minuta* AHRENS., *Liodes dubia* KUGEL, *ovalis* SCHMIDT och *Triepkei* SCHMIDT, *Colon dentipes* SAHLB. och *viennense* HRBST., *Cantharis violacea* PAYK. och *figurata* MNNH., *Orobites cyaneus* L., *Phytonomus murinus* F., *Apion astragali* PAYK., *minimum* HRBST., *seniculus* KIRBY, *onopordi* KIRBY, *loti* KIRBY, *assimile* KIRBY, *pomonae* F., *spencei* KIRBY, *Sundevalli* BOH. och *confluens* KIRBY. Mera framträdande arter på lövbuskar och träd äro: *Elater sanguinolentus* SCHRNK. (hassel), *Dasytes coeruleus* FBR. (svärmande i maj, ofta i stort antal), *Hedobia imperialis* LIN. (hagtorn), *Scymnus auritus* THUNB. (ek), *Clytus mysticus* L. (hagtorn) och *Leptura ruficornis* F. (hagtorn), *Rhynchites cupreus* L. (rönn m. fl.), *aequatus* L. (hagtorn, hägg), *Anthonomus rectirostris* L. (hägg), *Balaninus uucum* L. (hassel, häggblommor), *villosus* F. (ek), *Orchestes fagi* L. (bok), *quercus* L. (ek), *pilosus* F. (ek) och *Rhytidostoma globulus* HERBST (asp).

En som det synes väl avgränsad biotop utgöra de torra gräs- och örtbevuxna markerna omkring Stocklycke åkrar och grusgroparna nedanför St. Klint. Här leva bl. a.: *Microlestes minutulus* GOEZE, *Harpalus anxius* DFT., *H. rubripes* DFT., *Ophonus puncticollis* PAYK., *Astenus filiformis* LATR., *Philonthus lepidus* GRAV. och *nitidulus* GRAV., *Mycetoporus splendens* MRSH., *Stenus ater* MNNH., *Oxytelus insecatus* GRAV., *Corticaria umbilicata* BECK., *Adrastus pallens* FBR., *Dolichosoma lineare* ROSSI, *Mordellistena parvula* GYLL., *Hylophilus nigrinus* GRM., *Dryophilus pusillus* GYLL., *Clytus longimana* L., *Longitarsus succineus* FBR., *Apion dissimile* GERM., *dispar* GERM. och *laevigatum* PAYK., *Phyllobius pomonae* OLIV. Endast i grushålorna vid Alvastra (nedanför St. Klint) ha dessutom observerats: *Amara curta* DEJEAN., *municipalis* DFTSCH., *nitida* STRM. v. *imbella* REITT., *Harpalus smaragdinus* DFTSCH., *Orthocerus clavicornis* ER., *Dermestes lanarius* ILLIG. och *Cleonus grammicus* PANZ. samt på vegetationen i omgivningen *Cassida prasina* ILLIG. och *denticollis* SUFFR., *Chrysomela sanguinolenta* L., *Cryptocephalus exoletus* DEG., *Longitarsus tabidus* F., *Sitona puncticollis* STEPH., *Cionus thapsus* F., *Ceutorrhynchus timidus* WEISE och *Baris artemisiae* HERBST.

Vattnen på Omberg äro få. De inskränka sig till några mindre bäckar med hastigt lopp, ett par med konst uppdämda och av rik vegetation fyllda fiskdammar på f. d. kärrmark samt spridda i skogen och ängarna liggande källor och sumphål. Mera anmärkningsvärda vattencoleoptera funna på Omberg äro: *Agabus melanarius* AUBÉ och *striolatus* GYLL., *Colymbetes Paykulli* ER. och *striatus* L., *Graphoderes cinereus* L. samt *Haliphus amoenus* OLIV. Allmännast av alla dytiscider är *Agabus Sturmi* GYLL., vilken somliga vintrar förekommer i rent otrolig mängd omkring de »lufthål», som upptagits i isen på fiskdammarna.

Många andra insektsamhällen skulle kunna omnämnas: dock vill jag till slut endast beröra några viktigare fynd, som ej gjorts i andra delar av trakten. Uteslutande på Omberg har jag vid spillning sett *Acrostiba borealis* C. G. THOMS. och *Acrolocha sulcatula* STEPH., vid döda djur *Atheta canescens* SHARP., *Omalinus laticolle* KR. och *septentrionis* THOMS., *Catops tristis* PANZ., *Cryptophagus umbratus* ER., vid eksaft *Omalium exiguum* GYLL. och *Monotoma brevicollis* AUBÉ., i ipidgångar *Epuraea deubeli* REITT., *thoracica* TOURN., *boreella* ZETTERST. och *angustula* ER., i gräs-högar *Aleochara verna* SAY. och *Atheta zosteræ* THOMS. samt på fuktig mark *Callicerus obscurus* GRAV., *Ocalea badia* ER., *Oxypoda lividipennis* MNNH., *Bythinus validus* AUBÉ, *Bryocharis analis* PAYK. v. *merdarius* GYLL. och *B. inclinans* GRAV. samt *Euryporus picipes* PAYK.

Dags mosse.

Väster om Tåkern och blott genom ett smalt landstykke skild från Ombergs östra sluttningar utbreder sig en vidsträckt Sphagnummosse med detta namn. Kanterna äro partiellt torrlagda och odlade, flerstädes även bevuxna med skog av huvudsakligen tall och björk. I centrala delar är mossen, som har ett flera meter djupt torvlager, orörd eller nyttjad för torvtäkt av strö- och bränn-torv. Där är området nästan skoglöst och på vida sträckor övervuxet av *Calluna*, *Ledum*, *Myrica*, *Empetrum*, *Andromeda*, *Oxy-*

Fig. 4. *Dags mosse*. I förgrunden en torvgrav; i bakgrunden synes Omberg.
Foto förf., mars 1930.

coccus, *Drocera* o. a. för ris mossarna utmärkande växter. I sankar, tuviga partier och intill de talrika vattengravarna, som bildats efter torvupptagning, märkas *Eriophorum*- och *Carex*arter, *Scheuchzeria palustris* m. fl. På vägarna, nära odlade områden, bilda *Polygonum*-arter stundom täta mattor.

Självfallet har coleopterfaunan på Dags mosse sitt speciella skaplynnne och innesluter arter, som förgäves eftersökas å kringliggande marker. I den ursprungliga delen av mossen leva *Agonum ericeti* PANZ., *Bradycellus similis* DEJ., *Dichirotrichus cognatus* GYLL., *Mycetoporus longicornis* MÄKL., *Zyras collaris* PAYK., *Olophrum fuscum* GRAV. och *Chaetocnema Sahlbergi* GYLL. Utmärkande för området, ehuru även förekommande på andra håll, äro därjämte den allmänna *Coccinella hieroglyphica* LIN., *Galeruca suturalis* THOMS. och *Heterothops quadripunctula* GRAV. I torvgravarna uppehålla sig bl. a. *Hydroporus melanarius* STRM. och *obscurus*

STRM. Bland löv i skogskanterna kan man finna *Stilicus similis* ER.

En mycket intressant lokal inom detta faungebit ligger i östra kanten av mossens dikade och skogbeväxta del, nära egendomen Holmen. På den myllrika, fuktiga marken har här komposterats halm, agnar o. a. avfallsrester från tröskesäd, vars i förmultning stadda lager hysa en särdeles rik insektvärld. Liknande anhopningar av gammal överbliven halm finnas ganska allmänt på östgötaslätten, men ingen har visat sig äga en så rik fauna som den vid Holmen, och då ej heller någon halmkompost blivit så ofta och noggrant undersökt, må ett utdrag lämnas över under dylika förhållanden förekommande typiska eller märkliga arter. Dock bör det kanske påpekas, att efterföljande skalbaggar icke observerats leva där vid en och samma tidpunkt utan att uppgifterna härstamma från ett tjugotal besök på platsen. Några arter förekomma stundom i utomordentlig individrikedom, och dit höra *Cardiola obscura* GRAV., *Astenus pulchellus* HEER., *Stilicus orbiculatus* PAYK. och *rufipes* GERM., *Euplectus sanguineus* DENNY, *Scydmaenus tarsatus* MÜLL., *Cercyon lateralis* MRSH., *Cryptophagus acutangulus* STRM. och *scutellatus* NEWM. samt en del även annorstädes allmänna staphylinider. Vanliga äro vidare: *Notiophilus hypocrita* PUTZ., *Tachinus subterraneus* L., *Heterothops dissimilis* GRAV., *Xantholinus punctulatus* PAYK., *Leptacinus linearis* GRAV., *Philonthus debilis* GRAV., *Quedius lucidulus* ER., *Clambus minutus* STRM., *Acritus nigricornis* HOFFM., *Monotoma bicolor* VILLA och *Cryptophagus pilosus* GYLL.; mera enstaka erhållas *Amara ovata* FBR., *Habrocerus capillaricornis* GRAV., *Tachyporus solutus* ER., *Quedius cruentus* OLIV. a. *virens* ROTTENB., *Q. scintillans* GRAV., *Syntomium aeneum* MÜLL., *Scydmaenus Hellwigi* HERBST., *Stenichnus Godarti* LATR., *Orthoperus atomus* GYLL., *Dendrophilus punctatus* HERBST., *Hister quatordecimstriatus* PAYK., *Atomaria peltata* KR. och *Myrmecoxenus vaporariorum* GUER. På örter i den närmaste omgivningen förekomma *Phyllotreta ochripes* CURT., *Apion rubens* STEPH. och *rubiginosum* GRILL, *Ceutorrhynchus angulosus* BOH., *fennicus* FAUST., *rapae* GYLL. och *litura* F., *Amalus haemorrhous* HERBST. och *Coeliodes epilobii* PAYK. Bland fuktigt löv har anträffats ett ex. av den lilla egendomliga och sällsynta *Encephalus complicans* WESTW.

Slätten.

Norra hälften av den trakt, som i denna uppsats skildras, intages av odlad bygd; det är en del av den för sin bördighet kända, stora Östgötaslätten. Insektlivet på under plog lagda mar-

ker har blivit obetydligt undersökt och torde knappast ha något av intresse att bjuda forskaren. Däremot finns det inom det på kartan utmärkta området flera mindre, ofta skarpt avgränsade sådana, som lämnat viktiga bidrag till kunskapen om traktens coleopterfauna. Dessa områden ha ekologiskt sett ej att göra med den egentliga slätten, men då de på alla sidor omgivas av odlad mark, ha de sammanförts under den ovan angivna beteckningen.

Slättens flackhet avbrytes här och var av moränryggar med så hårt packat beståndsmaterial, att uppodling ej kunnat ske. Dessa israndbildningar ligga mest som fälladsmarker, be vuxna med en rätt torftig gräs- och örtvegetation samt spridda enar, slån- och

Fig. 5. *Dags mosse*. Halmkompost vid Holmen. Foto. förf., september 1929.

törnrosbuskar. Från en sådan grusbacke vid Broby i V. Tollstad s:n ha bl. a. antecknats fynden av *Cardiophorus atramentarius* ER. och *Chrysomela haemoptera* L.

Från ett stort grustag i Skänningetrakten, som besökts på försommaren, äro följande arter att nämna: *Morychus aeneus* FBR. (allmän), *Syncalypta setigera* ILLIG, *Melanimon tibiale* F. (allmän) och *Tychius flavicollis* STEPH.

Av annan natur än de båda nämnda lokalerna är sankängen med en av vattenväxter helt fylld damm vid den lilla Ålebäckens utflöde i Vättern, V. Tollstad s:n. Här ha anträffats *Ischnopoda leucopus* MRSH., *Ochtebius bicolor* GRM., *Limnius tuberculatus* MÜLL., *Platysthetus nitens* SAHLB., *Malthodes flavoguttatus* KIESW., *Eirrhinus aethiops* F., *scirpi* F. och *scirrhosus* GYLL., *Gymnetron veronicae* GERM. (huvudformen och *ab. nigrum* WALT.); *Ceutorhynchidius pyrrhorhynchus* MARSH. och många andra. Då utdikning

av dammen påbörjats, torde det ej dröja länge, innan faunan å detta lilla intressanta område ändrat karaktär.

Vid Alvastra kungsgård ligger en större vattensamling, även den med rik växtlighet och sumpiga kanter. Coleoptera, som endast träffats här, äro: *Atheta nigella* ER., *Hydroporus scalesianus* STEPH., *Stenus melanarius* STEPH., *Hydraena britteni* JOY (1 ex. även från Tåkernområdet) och *Limnebius aluta* BEDEL.

Vid drivbänkar i trädgården äro *Leptacinus batychrus* GYLL., *Atheta sordida* MRSH., *Philonthus discoideus* GRAV. och *Stenus crassus* STEPH. vanliga; där ha också setts enstaka ex. av *Lithocaris ochracea* GRAV., *Philonthus (Gabrius) ?thermarum* AUB., *Micropeplus porcatus* F. och *Clambus pubescens* REDTB.

En *Apion*-art har iakttagits endast inom slättnområdet, nämligen *urticarium* HERBST., som lokalt är allmän på nässlor.

Vätternstranden.

Som särskilt faunområde har upptagits strandremsan närmast Vättern, eftersom ett ganska stort antal där levande skalbaggararter icke observerats på andra ställen i trakten. Några arter äro helt säkert bundna till vid denna stora insjö rådande naturförhållanden, medan andra måhända blott tillfälligtvis råkats just där och ej på andra platser.

Bäst undersökta äro de sandiga stränderna vid Nässja och Hageby i norra delen av området, klapperstensstranden vid Borghamn och grusstranden mellan Omberg och Ålebäcken. Kuststräckan utmed Omberg är bergig och tvärbrant, varför någon egentlig strandfauna där ej förefinnes.

Till Vätternområdet inskränkta arter äro säkerligen *Bembidium saxatile* GYLL. och *Platynus ruficornis* GOEZE, som stundom förekomma i största mängd å de något leriga med klapperstenar bemängda strandremsorna, samt *Dyschirius thoracicus* ROSSI, *Nebria Gyllenhalii* SCHÖNH., *Omophron limbatus* ER., *Geodromicus plagiatus* F., *Saprinus rugifrons* PAYK., *Aegialia sabuleti* PAYK. och *Anthicus flavipes* PANZ. på de sandiga-grusiga strandpartierna. Måhända böra också *Aphodius immundus* CREUTZ. och *nitidulus* FABR., *Brosicus cephalotes* L. och *Amara tibialis* PAYK. föras till samma kategori av den orsaken, att sådana sandmarker, som dessa djur trivas bäst på, knappast existera i någon annan del av trakten. Egenomligt nog har en så vanlig art som *Mantura rustica* L. ej funnits annorstädes än vid Vättern, men där i mängd. Möjligt är att arten föredrager grannskapet till stora vatten, ty även i andra delar av landet har jag gjort liknade iakttagelser. Så är *M. rustica* exempelvis allmän på *Rumex hydrolapathum* vid Ljugarns och

Gammalgarns sandiga havsstränder å Gotland. *Oxyptera togata* ER. har inom sandområdet vid Vättern sitt rätta hemvist, ehuru arten även funnits å annan plats.

Till slut må uppräknas några ännu ej nämnda coleopterarter, som anträffats vid Vätternstranden eller i omedelbar närhet därav: *Bembidium aeneum* GERM., *Bradycellus harpalinus* SERV., *Atheta luridipennis* MNNH., *Stenus longitarsis* THOMS., *Trechus rubens* FBR. och *micros* HRBST., *Cryptopleurum crenatum* PANZ., *Longitarsus*

Fig. 6. Vätternområdet. De med enbuskar bevuxna sandkullarna vid Nässja. Närmast stranden synes en rad gråalor (*Alnus incana*). Foto förf., mars 1930.

nasturtii F. (melanistisk aberration), *nigerrimus* GYLL. och *pellucidus* FAUDR., *Ceutorrhynchus syrites* GERM. och *angulosus* BOH., *Habroloma nana* HERBST. samt *Rhagonycha lutea* MÜLL.

Tåkernområdet.

På slätten ett par kilometer öster om Omberg utbreder sig Tåkern, silurområdets enda större insjö, som har en yta av något över 4,000 har. Formen är i stort sett regelbunden; blott vid Hånger utskjuter en bred halvö, som klyver sjön i en östlig och en västlig del. Stränderna äro flacka och med få avbrott gyttjiga. Vattendjupet överstiger sällan en meter. Strandlinjens läge växlar avsevärt med vattentillgången i sjön. På många ställen kan det röra sig om en skillnad i horisontalld på 100 m. och mera.

Nära nog överallt omgives Tåkern av en bred vattenväxtgördel, vilken i Väversunda och Svanhals socknar når sin största

måktighet. Närmast land utbreda sig, där stranden är låg och sank, vidsträckta mader av gräsarter och fräken, mellan vars luftiga grenverk vattenälskande örter, *Hottonia palustris*, *Menyanthes trifoliata*, *Ranunculus lingua* m. fl., sticka upp. Enformigheten i fräkenbältet avbrytes här och där av högvuxna *Carex-tuvoor* och spridda videbusksnår, som fått fäste, där marken periodvis höjer sig över vattenytan. Längre ut vidtager ett mäktigt fält av bladvass — Tåkerns största växtbälte — vilket i gränsen till det öppna vattnet avlöses av kulliga sävholmar. Den täta, resliga vasskogen genomdrages av trånga gångar och utvidgningar, som särskilt under vårtiden lämna rum för öppna vattenspeglar. Dessa fyllas under sommarens lopp helt eller delvis av *Lemna*, *Characeer*, *Potamogeton*-, *Myriophyllum*-arter o. s. v., vilka även förekomma i öppna sjön, samt av många resliga strandväxter, såsom *Iris*, *Oenanthe*, *Sium*, *Alisma*, *Sparganium* och *Typha*. På ansenliga sträckor beklädes Tåkerns botten av mattbildande *Batrachium confervoides* och *Callitriche autumnalis*. — Det är denna rika vegetation, som i särskild grad ägnar sig som uppehållsplats för all slags sjöfågel, men även de lägre djuren finna här goda betingelser för sin trevnad och utveckling.

Studier av de fytofaga skalbaggarerna på deras näringsplanter kunna erbjuda besökaren mycket av intresse, men äro besvärliga att utföra, enär en båt endast med största möda kan arbeta sig igenom de täta växtbältena och man vid vadning i vattnet för varje steg sjunker djupt ned i den gytjiga botten. På ett vida bekvämare sätt kan man erhålla uppfattning om coleopterfaunans sammansättning genom en undersökning av de strängar av dekomponerade växtdelar, som efter högvatten driva i land och likt ormar ringla sig utmed de sank stränderna.¹ I detta material uppehålla sig om våren nästan alla de växtätande skalbaggararter, som senare flytta över till strandvegetationen, dessutom mängder av hydrophilider, silphider, coccinellider o. s. v. samt framförallt carabider och staphylinider. På gynnsamma platser, d. v. s. i lugna, solexponerade småvikar, varest solen uppvärmt de fuktiga växtlämningarna och marken därunder, leva skalbaggarerna — både vad arter och individer angår — i en mångfald, som annars sällan ses. Blott mosstuvorna och lövlagren i strandskogen kunna på vissa lokaler under förvåren uppvisa ett liknande myller av insekter.

Att uppräknas ens de viktigare av de i driftranden förekommande, för östgötafaunan nya arterna skulle i denna inledning inkräkta alltför mycket på utrymmet och vore måhända även onödigt, enär de längre fram med lokalbeteckning finnas intagna i

¹ Dessa strängar av ilanddrivna växtlämningar benämnas i det följande »driftranden».

artlistan. Här skall blott erinras om några av strandens mest typiska, delvis från provinsen redan förut kända arter. Ytterst allmänna överallt i drifstranden äro: *Europhilus Thoreyi* DEJ., den mångformiga *Atheta vaga* HEER (*melanocera* THOMS.), *A. gramini-cola* GRAV., *Paederus riparius* L., *Stenus binotatus* LJUNG., *Cercyon marinus* THOMS., *Atomaria mesomelaena* HERBST., *Anisosticta 19-punctata* L., *Coccidula rufa* HRBST. m. fl. Karakteristiska och vanliga äro vidare: *Cryptobium fracticorne* PAYK., *Olophrum assimile* PAYK., *Aphodius plagiatus* L., *Thanatophilus dispar* HRBST., *Phytobius canaliculatus* FÄHR. och *leucogaster* MRSH. samt många andra. Artsammansättningen varierar givetvis till en del med beskaften-

Fig. 7. Tåkernområdet. Svältinge. Ilanddrivna växtlämningar å sank grässtrand.
Foto förf., april 1929.

heten hos stranden. Där denna är gräsklädd, äro t. ex. *Bembidium Doris* PANZ. och *varium* OLIV. vanliga insekter, den förra arten på beskuggade ställen, den senare på mera öppen strand. På det fuktiga strandslammet förekomma *Georyssus crenulatus* ROSSI, *Bembidium obliquum* STRM. och en massa allmännare limnofila arter. Litet högre upp, men fortfarande där gyttjebotten ligger bar, dölja vassstränderna en brokig skara av fuktighetsälskande och vanliga Tåkerdjur, såsom *Chlaenius nigricornis* F., *Blethisa multipunctata* L., *Agonum marginatum* L., *sexpunctatum* L. och *Mülleri* HRBST., *Oodes helopioides* F., *Philonthus fumarius* GRAV. och *quisquiliarius* GYLL. I samma sällskap finner man stundom de mera sällsynta *Carabus clathratus* L., *Pterostichus anthracinus* ILLIG. och *aterrimus* HRBST. samt *Odacantha melanura* L. En framträdande plats i Tåkerns insektvärld intar det litet kända släktet *Bagous*, som hittills befunnits vara representerat av följande arter: *limosus* GYLL.,

brevis GYLL., *curtus* BOH., *brevitarsis* V. HANS., *subcarinatus* GYLL., *lutulosus* GYLL., *lutosus* GYLL., *glabirostris* HRBST. och *nigritarsis* THOMS.

Tåkerns stränder nybildades i stor utsträckning genom den sänkning på flera meter, som sjön undergick på 1800-talet. Därigenom förvandlades stora arealer av den förutvarande sjöbotten till åker och äng. På de flesta ställen övergå de nyvunna områdena utan gräns i äldre fastmark, men på några platser, såsom mellan Väversunda och Nyby samt ute på Hångerhalvön, kan man skönja den förra strandkanten i form av mer eller mindre markerade vallar. Dessa, vilka mestadels äro gräsklädda, hava sandhaltig jordmån och bilda i faunistiskt hänseende en rätt väl avgränsad formation. Här återfinnas en del av de arter, som äro utmärkande för Ombergs sand- och grusmarker, såsom *Philonthus lepidus* GRAV. och *nitidulus* GRAV., *Oxytelus insecatus* GRAV., *Falagriola nigra* GRAV., *Agriotes sputator* L. (allm.), *Byrrhider*, *Harpalus*-arter, *Notoxus monoceros* L. m. fl., samt den från Vätternsstranden förut bekanta *Oxypoda togata* ER. Här är också i fuktiga grushålor enda fyndplatsen för *Dyschirius politus* DEJ. och *Oxypoda exigua* ER. och bland ruttnande vegetabilier för *Aleochara inconspicua* AUB. och *Ptomaphagus sericeus* PANZ.

De delar av den forna sjöbotten, som icke odlats, intagas av skog eller äng. På flera ställen är marken på grund av sin fysikaliska beskaffenhet ofruktbar. De visserligen näringsrika, men alltför hårt packade jordarterna bilda en fast bädd, som endast förmår frambringa magra beten eller skog av oväxtlig typ. På denna mark står vattnet efter snösmältningen länge kvar i sänkorna, omkring vilka fuktighetsälskande mossor, stundom t. o. m. Sphagna, utveckla sig. Under torra somrar kan på dessa s. k. gallstränder vegetationen nästan helt och hållet brännas bort av solen. Insektlivet är fattigt, och det är egentligen blott tidigt på våren, som det kan erbjuda entomologen något av intresse. De temporära vattensamlingarna, som på botten mestadels ha ett lager av lerslam, stundom täckt av löv, gräs, mossor o. a. vegetation, vimla vid denna tid av dytiscider, hydroplilider m. fl. vattendjur. Bland mera framträdande arter märkas *Rhantus exoletus* FORST. och *notatus* F., *Hydroporus halensis* F., *erythrocephalus* L. och *palustris* L., vanliga *Helophorus*-arter, *Helochares*, *Laccobius minutus* L., *Ochtebius impressus* MRSH., *Philydrus quadripunctatus* HRBST. och *Dryops griseus* ER., vilka samtliga förekomma i största individantal. Mindre vanliga äro t. ex. *Bidessus unistriatus* ILLIG., *Hydroporus dorsalis* F., *H. striola* GYLL., *Cymbiodyta marginella* F., *Helophorus strigifrons* THOMS., *Laccobius alutaceus* THOMS. och *bipunctatus* F., samt sällsynta *Hydroporus rufifrons* DUFT. och *Helophorus laticollis* THOMS. Vid vattenranden förekomma på leran *Gnypeta carbonaria*

MNNH. och *Heterocerus fenestratus* THUNB. I de djupa mosstuvorna å den sumpiga, skogbeväxta gallstrandmarken kan man tidigt på våren göra överraskande fynd av arter med företrädesvis nordlig utbredning eller av sådana, som höra sphagnummossarna till. Här leva sålunda *Bembidium contaminatum* J. SAHLB., *Europhilus gracilis* GYLL., *Patrobis assimilis* CHAUD., *Tachyporus pulchellus* MNNH., *Bryocharis cingulatus* MNNH. och *Philonthus nigrita* GRAV.

Om vattenfaunan i öppna sjön och åarna, vid de grunda stränderna, i lerdiken och vegetationsfyllda gropar o. s. v. vore nog ännu mycket att säga, men skall jag här inskränka mig till att meddela förekomsten av några coleopterarter, som ej iakttagits i andra delar av Ombergstrakten. Dessa äro (utom vissa tidigare nämnda): *Hydroporus (Deronectes) depressus* F., *Hygrotus decoratus* GYLL., *Ilybius angustior* GYLL., *I. similis* THOMS., *Gyrinus bicolor* PAYK. och *Spercheus emarginatus* SCHALL.

Täkern omgives nästan på alla sidor av en skogsgördel, som vid Hov och Furåsa i öster samt vid Holmen i väster sväller ut till kilometerbredd. Där emellan krymper bältet mer eller mindre ihop till glesa dungar eller smala remsor av skog.

Huvudsakliga delen av skogen utgöres av tall och björk i 50-årsåldern, antingen i rena bestånd eller i blandning. Närmast stranden står ofta en rad klibbalar, och ute på maderna växa, såsom förut sagts, snår av sälgharter. Omkring kyrkorna och de stora egendomarna finnas parkartade bestånd med ädla lövträd samt på norra sidan dessutom hasselängar och ett par mindre områden med gran. Tallen är av en rätt oväxtlig typ, och de primära orsakerna härtill torde dels vara markens fysikaliska beskaffenhet och dels de periodvis återkommande översvämningarna. I andra hand härja mörghattarna varje år svårt i tallbestånden.

Vid Ramstad och Renstad finnas ett par smärre dungar av

Fig. 8. Täckernområdet. Holmen. Strandskogen. I lövlagren och mosstuvorna kring stubbar och trädstammar myllrar det tidigt på våren av insekter. Foto förf., mars 1930.

klibbal, vilka särskilt omtalas, emedan träden i stor omfattning angripits och dödats av *Dryocoetes alni* GEORG. På samma lokal förekomma: *Epuraea rufomarginata* STEPH., *Cis alni* GYLL., *Synchita humeralis* FABR. och *Rabocerus Gabrieli* GERH.

Bland Tåkernområdets trädboende skalbaggar märkas: *Dromius quadrinotatus* PANZ., *Rhizophagus parallelocollis* GYLL., *parvulus* PAYK. (även vid saft) och *perforatus* ER., *Globicornis marginata* PAYK. samt *Orthotomicus laricis* FABR. I färska björkstubbar har på ett par ställen i strandskogen iakttagits följande coleopterbiocönos: *Atheta (Dinaraea) aequata* ER., *Phloeodroma concolor* KR., *Phloeopora testacea* MNNH., *Thectura cuspidata* ER. och *Hylocoetus dermestoides* LIN. (larver). Samtliga arter förekomma i ganska riklig mängd.

I strandskogen är örtvegetationen torftig och består mestadels av olika slags gräs. Fläckvis beklädes marken av våra vanliga skogsmossor, *Hylocomium*- och *Dicranum*arter, vilka särskilt omkring trädstammarna bilda svällande tuvor. I dessa, liksom i det fuktiga löv-, barr- och kvistavfallet från träden, myllrar det tidigt på våren av insekter, bland vilka skalbaggar utgöra huvudparten. Det rör sig väl mestadels om övervintrande djur, som senare kunna anträffas på sina rätta lokaler, t. ex. vid stranden, i vattnet eller på vegetationen, men ett ganska stort antal arter ha hittills blott kunnat påvisas under beskrivna förhållanden. De märkligaste bland dessa äro: *Acupalpus brunnipes* STRM., *Badister peltatus* PANZ., *Panagaenus crux major* L., *Pterostichus gracilis* DEJ., *Nebria brevicollis* F., *Lamprinodes saginatus* GRAV. (även på annan lokal), *Tachinus rufipennis* GYLL., *Staphylinus aenocephalus* DE GEER, *Atheta cribrata* KR., *ischnocera* THOMS. sensu MUNSTER, *Aubei* BRIS. och *gemina* ER., *Calodera aethiops* GRAV. och *riparia* ER., *Hygropora cunctans* ER., *Myllaena gracilis* MATTH., *Oxypoda assecla* MÄKL., *Schistoglossa viduata* ER., *Biblopectus ambiguus* REICHENB., *Trinimum brevicorne* REICHENB., *Cybocephalus politus* GYLL., *Atomaria clavigera* GNGLB., *Ephistemus globosus* WALT., *Corticaria saginata* MUSCH., *Cytilus auricomus* DEFSCH. och *Ptinus subpilosus* STRM. I mosstuvorna ha vid flera tillfällen anträffats övervintrande ex. av *Liodes parvula* SAHLB., en ovanlig fyndplats för skalbaggar tillhörande detta släkte.

Holavedens skogsbygd.

Södra delen av Ombergstrakten intages av ett vidsträckt, skogsbeklätt urbergsområde, Holaveden, som är en direkt fortsättning av det småländska höglandet. Landets höjd över havet varierar mellan 100 och 250 meter, och naturförhållandena kontrastera skarpt

mot de förut skildrade områdenas. Man återfinner här skogar av vanlig svensk typ på starkt stenbundna och icke kalkpåverkade moränmarker, man ser björkhagar, stora mossar och djupa småsjöar med stenstränder och sparsam växtlighet.

De områden, som inom Holaveden bäst bevarat sin ursprunglighet, äro de stora härads- och sockenallmänningarna, och det är företrädesvis dessa, som med avseende på coleopterfaunan blivit undersökta. Då skogstrakterna ligga avsidet till, har det icke kunnat undvikas, att de blivit mindre noggrant genomforskade än övriga områden.

I det följande skall huvudsakligen erinras om en del i Holavedens skogsbygd förekommande skalbaggararter, som ej eller blott sällsynt träffats inom andra delar av Ombergstrakten.

I mossarna och kärren leva *Europhilus gracilis* GYLL., *Agonum liveus* GYLL., *Agabus affinis* PAUK., *Ocyusa maura* ER., *Philonthus nigrita* GRAV., *Stenus bifoveolatus* GYLL., *Olophrum consimile* GYLL., *Phalacrus caricis* STRM., *Absidia pilosa* PAYK. och *Malthodes brevicollis* PAYK., vilka samtliga äro allmänna. Mera sparsamt förekomma *Stenus proditor* ER., *silvester* ER. och *nitens* STEPH., *Anthophagus omalinus* ZETTERS., och sällsynta äro *Hydaticus laevipennis* THOMS., *Ilybius aenescens* THOMS. och *crassus* THOMS., *Stenus lustrator* ER. och *palustris* ER. samt *Bagous nodulosus* HERBST.

I de av yxan ännu delvis orörda urskogsbestånden äro torlande eller döda, av svampar eller insekter angripna träd tämligen vanliga. Av ej annorstädes i trakten sedda ipider märkas *Ips acuminatus* GYLL., *Crypturgus hispidulus* THOMS. och *Xyloterus signatus* FABR. I barkborrgångar förekomma, allt efter värdjurens art¹, *Placusa depressa* MÄRKL. och *tachyporoides* WALT., *Nemosoma elongatum* L., *Rhizophagus grandis* GYLL. och *Laemophloeus alternans* ER., under granbark vidare *Agathidium mandibulare* STRM. och *sphaerulum* REITT., *Epuraea oblonga* HERBST. och *Dendrophagus crenatus* PAYK. samt under barken eller i veden av aspar *Agathidium badium* ER., *Rhizophagus cribratus* GYLL. och *Clytus rusticus* L. Svampfaunan i och på de ruttnande stammarnas tickor är ganska artrik. Bl. a. finner man på *Polyporus pinicola* *Pteryngium crenatum* GYLL., i *Polyporus betulinus* *Autalia impressa* OLIV., *Acrulia inflata* GYLL., *Anisotoma orbicularis* HERBST., *Scaphosoma subalpinum* REITT., *Ennearthron cornutum* GYLL., *Hallomenus axillaris* ILLIG. och *binotatus* QUENS. samt på *Polyporus fomentarius* *Epuraea variegata* HERBST. och *silacea* HERBST., *Cis lineatocribratus* MELL., *Abdera flexuosa* PAYK. och *Corticaria lapponica* ZETT. I tallstubbornas sotiga myxomyceter uppehålla sig *Enicmus hirtus*

¹ Se artlistan!

GYLL. och *rugosus* HERBST., *Aspidophorus orbiculatus* GYLL. och *Sphindus dubius* GYLL., de tre sistnämnda arterna rätt allmänna liksom *Anisotoma humeralis* F., *glabra* KUGEL och *castanea* HRBST.

Ett intressant utbyte av coleoptera lämna på våren granbarrhögarna, som samlas på det fuktiga mosstäcket under avfall efter avverkningar. Även de på kvistarna kvarsittande halvgröna barren härberga ett ganska betydande antal arter. Flera av de under sådana förhållanden anträffade skalbaggar tillhöra överallt i Ombergstrakten granbarrfaunan, men ingenstädes är denna så rik som i de gamla barrskogsbestånden i Holaveden. Den terricola barrskogsfaunan har under senare år undersökts av bl. a. MUNSTER, JANSSON, HELLÉN och SJÖBERG, vilka påvisat många för barrhögarna karaktäristiska skalbaggararter. Att ett stort antal av dessa även höra hemma i Ombergstrakten är därför icke överraskande. I det följande skall jag icke uppräknat samtliga funna arter utan endast några mera typiska eller som sällsynta ansedda former. Sådana äro: *Oxypoda Skalitzkyi* BERNH. och *lateralis* MNNH., *Atheta myrmecobia* KR., *incognita* SHARP., *aquatica* THOMS. och *microptera* THOMS., *Mycetoporus rufescens* STEPH., *Quedius lucidulus* ER. och *tenellus* GRAV., *Epuraea* ?*nov. sp.*, *Atomaria turgida* ER. och *ornata* HEER., *Lathridius nodifer* WESTM. och *rugicollis* OLIV. samt *Silvanoprus fagi* GUER.

Av inom andra biotoper blott i Holavedens skogsbygd anträffade coleoptera må nämnas: *Atheta fractipes* MUNST., *Ocyusa incrassata* REY, *Oxypoda* ?*bicolor* REY, *Bolitochara Mulsanti* SHARP, *Bolitobius speciosus* ER., *Omalium oxyacanthae* GRAV., *Hydraena gracilis* GRM., *Ernobius nigrinus* STRM., *Haltica saliceti* WEISE, *Diodorrhynchus austriacus* OLIV., *Rhynchites longiceps* THOMS. och *megacephalus* GERM.

Hela trakten.

Vissa insektsamhällen förekomma, som icke kunna hänföras till ett bestämt faunområde, vari visserligen artsammansättningen varierar men icke mera, än att den i stort sett är lika för hela Ombergstrakten. Ett par dylika biotoper skola med några ord beröras.

I gamla sädeslador och stallar samlas ofta en del avfall, halm- och hörester, agnar o. d., som hysa en egenartad insektvärld. Bland under sådana förhållanden funna märkligare coleoptera må anföras: *Aleochara diversa* J. SAHLB. och *sanguinea* L., *Atheta clientula* ER. och *amicula* STEPH., *Cratarea suturalis* MNNH., *Oligota pusillima* GRAV., *Ptenidium laevigatum* ER. och *punctatum* GYLL., *Atomaria*

bella REITT., *munda* ER., *morio* KOLEN. och *nigripennis* PAYK., *Cryptophagus badius* STRM., *distinguendus* STRM., *scutellatus* NEWM., *setulosus* STRM., *fnmatus* MARSH. och *saginus* STRM., *Lathridius Bergrothi* REITT., *Corticaria serrata* PAYK., *Mycetaea hirta* MRSH., *Niptus unicolor* PILLER, *Ptinus bicinctus* STRM. och *villiger* REITT.

Av myrmecophiler ha följande mera anmärkningsvärda arter konstaterats leva i trakten: hos *Formica rufa* *Oxypoda formiceticola* MÄRKL., *Thiasophila angulata* ER., *Dinarda Maerkeli* KIESW., *Notothecta anceps* ER., *Atheta talpa* HEER, *Leptacinus formicetorum* MÄRKL., *Xantholinus atratus* HEER, *Quedius brevis* ER., *Stenichnus Godarti* LATR., *Ptenidium myrmecophilum* MOTSSH., *Dendrophilus pygmaeus* L., *Monotoma conicicollis* GUER. och *angusticollis* GYLL., *Emphyllus glaber* GYLL., *Corticaria longicollis* ZETT., *Myrmecoxenus subterraneus* CHEVRL. och *Palorus depressus* FABR., hos *Formica exsecta* *Dinarda dentata* GRAV. och *Thiasophila canaliculata* REY, hos *Myrmica rubra* *Atemeles emarginatus* PAYK. samt hos *Lasius flavus* *Claviger testaceus* PREYSSL.

Fam. Carabidae.¹

Acupalpus brunnipes STRM. — **Tåk.:** Furåsa. ¹⁵/₄ 28 i ♂ under mossa i den försumpade strandskogen.

A. flavicollis STRM. — **Htr.:** Enstaka bland löv, mossa o. d. å fuktiga platser.

Agonum ericeti PANZ. — **Dag.:** Ej sällsynt å den ljungbeklädda delen av mossen. Alla ex. med kopparröda elytra. — **Hol.:** Rök s:n. Lokalt allmän sommartid å sankmarker i den mycket fuktiga vitmossan vid randen av sumphål. Färgen övervägande guldgrön. Enstaka ex. helsvarta, utan metallglans.

A. livens GYLL. — **Tåk.:** Sällsynt i strandskogen på mycket fuktig mark bland löv och mossa. — **Hol.:** I Carexkären samt ofta under barken av alstubbar å sank mark.

A. versutum GYLL. — **Tåk.:** Enstaka under fuktig mossa i strandskogen; lokalt ej sällsynt vid stranden på gyttejebotten mellan Carex-tuvor.

Amara (Celia) municipalis DFT. — **Omb.:** Alvastra grusgröpar. 2 ex. sept. 1928—29; hösten 1930 talrik i gruset vid växtrötter.

A. (s. str.) convexior STEPH. — **Htr.:** Tillsammans med *communis* PANZ., men mycket sällsyntare än denna art.

A. (s. str.) curta DEJ. — **Omb.:** Alvastra grusgröpar. 1 ♀ ⁶/₉ 28.

A. (s. str.) lucida DFT. — **Tåk.:** Holmen. 1 ex. vid stranden.

¹ Inom familjerna äro släkten och arter ordnade i bokstavsföljd.

A. (s. str.) nitida STRM., *v. imbella* REITT. — Omb.: Alvastra grusgropar. 2 ex. på senhösten.

A. (s. str.) ovata FBR. — Omb. och Dag.: Ej sällsynt. Oftast anträffad å fuktig, myllrik mark under multnande vegetabilier, såsom i trädgårdar under ogräshögar, vid drivbänkar och under komposterad halm. Synes i Ombergstrakten vara allmännare än *similata* GYLL.

Badister peliatus PANZ. — Tåk.: Lokalt allmän tidigt om våren, dock endast vissa år. Förekommer i strandskogens mosstuvor och särskilt bland löv i videsnåren å de sankta maderna.

Bembidium (Philochthus) aeneum GERM. *ab. pseudoaeneum* REITT. — Vät.: Vadstena. ²⁵/₇ 27. 1 ex. å sandstranden.

B. (Campa) contaminatum J. SAHLB. — Tåk.: Holmen. ⁷/₅ 27. 1 ex. bland mossa i strandskogen; Svålinge. ²⁴/₅ 27. 1. ex. å den sumpiga stranden.

B. (Lopha) gilvipes STRM. — Htr.: Allmän och särskilt i Tåkernområdet en av släktets vanligaste arter. Framför allt har jag funnit den i största individrikedom under senhösten vid växt-rötter å fuktig svartmylla.

B. (Philochthus) Mannerheimi SAHLB. — Htr.: I synnerhet på Omberg ej sällsynt å fuktig, myllrik mark bland löv, mossa o. d.

Bradycellus harpalinus SERV. — Vät.: Ålebäcken. 1 ex. ²/₉ 84. (G. M.). Omb.: Enstaka ex. vid hävning å gräshyggen.

B. similis DEJ. — Dag.: Ej sällsynt å den ljungbeklädda delen; erhålles ofta vid hävning sommartid.

Carabus arvensis HRBST. — Htr.: I G. M. finnas 2 ex. utan närmare uppgift om lokalen. Arten är säkerligen ytterst sällsynt i denna del av Östergötland.

C. clathratus L. — Tåk.: Alltid å sumpig mark nära vattenkanten. Övervintrar ej som flertalet av strandens insekter i skogsbältets mosslager utan vilar i omsorgsfullt utgrävda hålor under stenar, brädlappar o. d. på den öppna, tidvis mycket sankta marken utanför skogen. Av ett 20-tal observerade ex. tillhöra blott 2 den mörka *huvudformen*; alla de övriga äro *ab. cupreus* SCHILSKY.

C. convexus FBR. — Omb.: Oftast i trädgårdslanden, på vägarna eller andra öppna platser och rätt sällsynt.

C. nitens L. — Tåk.: Sällsynt i soliga skogslantor å gallstrandmark. Både *huvudformen* och *ab. femmicus* GEH. förekomma.

Chlaenius nigricornis F. — Tåk.: Tämligen allmän överallt, där marken är sank, talrikast vid stranden på gyttejebotten. Såväl *huvudformen* som *v. melanocornis* DEJ. finnas, den senare i övervägande antal.

Dichirotrichus cognatus GYLL. — Dag.: Ej sällsynt å den ljungbeklädda, fuktiga delen.

Dromius marginellus FBR. — Htr.: Ej sällsynt vintertid i bark-

springor å barrträd, undantagsvis lövträd. Vid Tåkern även sållad ur mossor i strandskogen.

D. quadrinotatus PANZ. — Tåk.: Hånger och Svanhals. $3\frac{-6}{11}$ 27. 8 ex. i barkspringor å tall.

Dyschirius Lüdersi WAGN. — Tåk.: Ej sällsynt å lerig strand. — Slä.: Ålebäcken. Ett par ex. å lerslam.

D. politus DEJ. — Tåk.: Hånger. $16\frac{6}{6}$ 29. 1 ex. i fuktig grushåla.

Elaphrus uliginosus FBR. — Tåk.: Nyby. $7\frac{5}{5}$ 27. Allmän på grässtranden inom ett mycket begränsat område. Endast iakttagen vid detta tillfälle och senare ej återfunnen å samma plats.

Europhilus gracilis GYLL. — Tåk.: Enstaka ex. i strandskogens fuktiga mossor tidigt på våren samt högst sällsynt vid stranden. — Hol.: Allmän i Sphagnumkärr.

E. Thoreyi DEJ. — Htr.: Allmän på fuktiga platser. Vid Tåkern fullt ut lika vanlig som *piceus* L.

Harpalus (Pheuginus) anxius DFT. — Omb.: Stocklycke. 1 ex.; V. Djurledet. 1 ex. — Vät.: Ålebäcken (sannolikt vid Vättern-stranden) 1 ex. Samtliga ex. i G. M.

H. (Amblystus) luteicornis DFT. — Omb.: Surmossevägen. $8\frac{5}{5}$ 29. 1 ex. under sten å hallonrisbevuxen skogsmark (enligt C. H. LINDROTH).

H. (Amblystus) quadripunctatus DEJ. — Omb.: Ej ovanlig under stenar, bland mossor och löv m. m. — Tåk.: Sällsynt i strandskogen.

H. (Amblystus) rnbripes DFT. — Omb.: Alvastra grusgropar. Ej sällsynt. — Tåk.: Hånger. 1 ex. under grästorva å sandig åker. — Arten varierar betydligt både med avseende på thorax' form och punkteringen i elytras mellanrum.

H. (Harpaloderus) rufitarsis DFT. — Omb.: $27\frac{10}{10}$ 27. 1 ♂ och 1 ♀ under stenar å grusmark vid Surmossevägen i av överståndare svagt beskuggad uthuggning. — Stocklycke övre äng. $11\frac{11}{11}$ 26. 1 ♀ under mossor.

H. (Lasioharpalus) smaragdinus DFT. — Omb.: Alvastra grusgropar. $16\frac{5}{5}$ — $10\frac{6}{6}$ 29. 3 ♀♀.

Lebia crux minor L. — Omb.: $6\frac{9}{9}$ 28. 1 ex. håvat i grässlutningen ovanför V. Väggar. — Hol.: Ödeshögs s:n. Flera ex. under stenar i björkhage tidigt på våren.

Leistus rufescens F. — Hol.: Ödeshögs s:n. 1 ex. under mossor å fuktig barrskogsmark.

Microlestes (Blechnus) minutulus GOEZE. — Omb.: Denna lilla med *Metabletus truncatellus* L. lätt förväxlade art, som förut endast varit känd från Skåne och Öland, har befunnits äga ett tillhåll omkring Stocklycke, varest den förekommer på ett par olika lokaler och där icke sällsynt. Under den kalla årstiden träffas den

inkrupen i barkspringorna på några fristående lärkar, tillsammans med *Dromius*-arter, samt vår och höst under stenar å torr gräs-
mark bland vissnade löv o. a. avfallsrester. Å den senare platsen
har jag flera gånger observerat kolonier av arten på 10—20 individer.

Nebria brevicollis F. — **Tåk.:** Holmen. Enstaka ex. i strand-
skogens mosstuvor tidigt på våren.

N. Gyllenhali SCHÖNH. — **Vät.:** 1 ex. i G. M., taget den
21/7 84. Djuret bär etiketten »Omberg» och är väl sannolikt an-
träffat vid Vätternstranden. Vid Vänerns sand-grusstränder är arten
rätt vanlig, åtminstone i trakten omkring Kinnekulle.¹

Notiophilus hypocrita PUTZ. — **Tåk.:** Flerstädes i västra strand-
området, dock endast där jorden består av svartmylla (utdikad moss-
mark). — **Dag.:** Holmen. Under senhösten tämligen allmän på svart-
myllan vid foten av en komposterad halmdös. — **Hol.:** Enstaka ex.
i Sphagnummossar samt under lavar å torra hållmarker.

Odacantha melanura L. — **Tåk.:** Sällsynt. Enstaka ex. i vas-
strängar, liggande mycket fuktigt till (Hånger, Väversunda).

Omophron limbatus FBR. — **Vät.:** Dr Mortonsons samling inne-
håller ett ex. med etiketten »Omberg». På Omberg torde dock
knappast finnas någon lokal, där denna till sandiga sjö- och flod-
stränder bundna art kan tänkas förekomma. Därför avser beteck-
ningen sannolikt någon plats i Ombergs närhet, och den enda
som skulle kunna bjuda *Omophron* passande levnadsbetingelser,
är ett par små sandrevlar vid Ålebäckens utflöde i Vättern, varest
jag emellertid hittills förgäves eftersökt arten.

Oodes helopioides F. — **Htr.:** Ej sällsynt å sumpig mark. Vid
Täkern är arten lokalt allmän under vassslämningar å de gyttjiga
stränderna.

Ophonus puncticollis PAYK. — **Omb.:** Alvastra grusgröpar. Inom
ett mycket litet område spridda ex.; en gång, d. 16/5 29, 9 ex. —
Stocklycke. 1 ex. (G. M.).

Patrobis assimilis CHD. — **Tåk.:** Holmen. Enstaka ex. i strand-
skogens mosstuvor tidigt om våren. — **Hol.:** St. Åby s:n. 1 ex.
i Carex-Sphagnumkärr.

Platynus (Achnus) obscurus HRBST. — **Htr.:** Lokalt tämligen
allmän å fuktig mark bland löv, mossor o. d.; funnen särskilt talrik
i Holavedens skogsbygd bland löv i alkärren.

Pterostichus anthracinus ILLIG. — **Tåk.:** Flerstädes, dels vid
stranden och dels i skogsbältet; talrikast under vassträngar å gyttje-
botten.

P. aterrimus HRBST. — **Tåk.:** Svälginge. Sällsynt vid stranden
under vassträngar, helst å naken gyttjebotten. — **Hol.:** St. Åby
s:n. 1 ex. vid kärrkant.

¹ Sedan detta skrivits, har jag själv funnit 1 ex. av *N. Gyllenhali* vid Vättern-
stranden nära Ålebäckens mynning.

P. gracilis DEJ. — **Tåk.:** Flerstädes under fuktig mossa i strandskogen samt bland löv under videsnår å maderna.

Stomis pumicatus PANZ. — **Slä.:** Bjälbo s:n. $\frac{8}{5}$ 27. 2 ex. under stenar å grusstranden vid de små Älgsjöarna, nära gården.

Trechus micros HRBST. — **Tåk.:** Holmen. $\frac{6}{10}$ 28. 1 ex. i potatisgrav (mossjord). — **Vät.:** Alvastra. $\frac{20}{6}$ 29. 1 ex. å en grusig strandremsa.

T. rubens FBR. — **Vät.:** Alvastra. $\frac{20}{6}$ 29. 1 ex. å en grusig strandremsa. — **Hol.:** Trehörna s:n. $\frac{21}{9}$ 27. 1 ex. bland fuktiga träspånor.

Fam. Haliplidae.

Haliplus amoenus OLIV. — **Omb.:** 1 ex. (G. M.).

H. confinis STEPH. — **Omb.:** I diken med rik vegetation. — **Tåk.:** Furåsa. $\frac{22}{8}$ 29. Talrik vid hävning å sumpstranden.

H. variegatus STRM. — **Hol.:** Ödeshögs s:n I lergölar med rik växtlighet.

Fam. Dytiscidae.

Acilius canaliculatus NICOL. — **Htr.:** Ej sällsynt i stillastående vatten.

Agabus melanarius AUB. — **Omb.:** 1 ex. (G. M.). $\frac{5}{7}$ 30. 1 ex. i lergrop.

A. striolatus GYLL. — **Omb.:** 1 ex. (G. M.). $\frac{3}{11}$ 30. 2 ex. i alkärr.

Bidessus unistriatus ILLIG. — **Tåk.:** Furåsa och Svålinge. Tidigt på våren ej sällsynt i temporära, gräsrika vattensamlingar i strandskogen.

Colymbetes Paykulli ER. — **Omb.:** Enstaka ex. i de av rik växtlighet fyllda fiskdammarna.

C. striatus L. — **Omb.:** 1 ex. i förutnämnda dammar.

Dytiscus latissimus L. — **Hol.:** Bonderydssjön, St. Åby s:n. 1 ♀, som lockats till fångstbetet i en kräfthåv!

Graphoderes cinereus L. — **Omb.:** 1 ex. från fiskdammarna.

Hydaticus laevipennis THOMS. — **Hol.:** St. Åby s:n. 1 ♂, ♀ i Carex-Sphagnumkärr.

H. seminiger DE GEER. — **Htr.:** Ej sällsynt i stillastående vatten. Vid Tåkern ofta funnen övervintrande i strandskogen.

Hydroporus (Deronectes) depressus F. — **Tåk.:** Lindön. $\frac{7}{5}$ 29. 1 ♂ vid den grunda, något småsteniga stranden. Arten uppgives i de flesta handböcker leva vid havskusten, varför detta fynd är av ett visst intresse.

H. (s. str.) discretus FAIRM. — **Omb. och Slä.:** Lokalt ej sällsynt i lergropar; även i källvatten.

H. (Deronectes) halensis F. — **Htr.:** Allmän i lergropar och leriga diken med sakta flytande vatten.

H. (s. str.) melanarius STRM. — **Dag.:** I torvgravar. — **Hol.:** Lokalt allmän i småvatten i skogen.

H. (s. str.) memnonius NICOLAI. — **Omb.:** Tämligen talrik i en källa vid Mörka håll. — **Hol.:** I skogskärr.

H. (s. str.) obscurus STRM. — **Dag.:** Allmän i torvgravarna.

H. (s. str.) rufifrons DUFT. — **Tåk.:** Furåsa. Sparsamt förekommande i temporära vattensamlingar i strandskogen, på lerbotten.

H. (s. str.) scalesianus STEPH. — **Slä.:** Alvastra klosterdamm, varest arten vintertid kan tagas i Typhas bladslidor.

H. (s. str.) striola GYLL. (*vittula* ER.). — **Htr.:** Utbredd i hela trakten i olika slag av stillastående vatten.

Hygrotus decoratus GYLL. — **Tåk.:** Ramstad. $^{10}/_5$ 28. Tämligen talrik i nygrävt lerdike med sakta flytande vatten, tillsammans med *H. inaequalis* F. och *Noterus crassicornis* MÜLL.

Ilybius aenescens THOMS. — **Hol.:** I skogskärr.

I. angustior GYLL. — **Tåk.:** Sjötuna. $^9/_6$ 29. 1 ♀ bland växtlämningar vid den sumpiga stranden. — **Vät.:** Hageby. $^{22}/_8$ 30. 1 ♂.

I. crassus THOMS. — **Hol.:** Hällemon, St. Åby s:n. $^{19}/_7$ 28. 1 ♂ i *Carex-Sphagnum*kärr.

I. similis THOMS. — **Tåk.:** Svålinge. $^{27}/_5$ 28. 1 ♀ under vassbråte vid gyttjestränden.

I. subaeneus ER. — **Htr.:** Rätt allmän, företrädesvis i smärre vatten inom områden, där skog finnes. Förekommer även vid Tåkern och anträffas där ofta under den kalla årstiden i strandskogens mossa eller under växtlämningar vid stranden.

Rhantus Grapei GYLL. — **Tåk.:** Ett par ex., övervintrande som föregående. — **Hol.:** St. Åby s:n. I skogskärr. — **Omb.:** I skogskärr.

Fam. Gyrinidae.

Gyrinus bicolor PAYK. — **Tåk.:** Blott iakttagen i november 1926 i Ramstadån, nära dess utlopp i Tåkern (vid landsvägsbron), men vid detta tillfälle i stort antal.

Fam. Staphylinidae.

Underfam. Aleocharinae.

Acrostiba borealis C. G. THOMS. — **Omb.:** Höje äng. $^{29}/_5$ och $^{19}/_6$ 28 2 ex. hävade, $^3/_6$ 29 1 ex. å död fågel, utlagd å mossbädd i barrskogskanten, $^{16}/_9$ 29 4 ex. på ytan av färsk kospillnig och i den av safterna genomdränkta vegetationen. Samtliga ex. uppehöll sig i skuggigt läge. — $^1/_6$ 30. 5 ex. i slånblommor.

Aleochara (Coprochara) bilineata GYLL. — Htr.: I spillning, mest å torra marker, stundom allmän.

A. (Coprachara) verna SAY. — Omb.: Höje. $^{22}/_6$ 29. 1 ex. under fuktigt gräs i trädgården. — Vät.: Hageby. $^{22}/_8$ 30. 1 ex. å ås.

A. (Isochara) tristis GRAV. — Htr.: I kospillning och ruttande vegetabilier.

A. (Polychara) diversa J. SAHLB. — Tåk.: Nyby. $^{12}/_8$ 28. 1 ex. i stallavfall.

A. (Polychara) fumata GRAV. — Htr.: Ej sällsynt höstetid i ruttna svampar, en gång vid as.

A. (Polychara) inconspicua AUB. — Tåk.: Hånger. $^7/_5$ 29. 1 ex. bland ruttande vegetabilier å sandmylla. — Omb.: Flera ex. håvade.

A. (Polychara) sanguinea L. — Omb. och Tåk.: Sällsynt vid as samt i stallavfall.

Atemeles emarginatus PAYK. — Omb.: Stocklycke. $^{20}/_4$ 25. 1 ex. hos *Myrmica rubra*.

Atheta (Acrotona) clientula ER. — Dag.: $^{23}/_2$ 28. 1 ex. bland halmrester i lada.

A. (Acrotona) laticollis STEPH. — Htr.: Allmän, särskilt under slaget gräs på fuktig ängs- och trädgårdsjord.

A. (Acrotona) parva SAHLB. — Htr.: I spillning och ruttande växtämnen.

A. (Acrotona) pygmaea GRAV. — Htr.: Allmän i komposter och bland fuktig mossa; även vid Tåkerstrand.

A. (Alianta) incana ER. — Htr.: Allmän vintertid i Typhas bladslidor.

A. (Aloconota) sulcifrons STEPH. — Omb.: Höje äng. $^{17}/_7$ 28. 1 ex. håvat.

A. (Amidobia) talpa HEER. — Tåk.: Holmen. $^{28}/_4$ 29. Hos *Formica rufa*.

A. (Amischa) cavifrons SHARP. — Htr.: Enstaka ♂♂ under stenar å fuktig gräsmark, en gång hos *Formica rufa*.

A. (Bessobia) excellens KR. — Dag.: 1 ex. bland halmrester i lada. — Hol.: St. Åby s:n. Ett par ♂♂ flygande i barrskogen.

A. (Bessobia) monticola THOMS. — Omb.: 4 ♂♂ i lövkompost, svampar och ogräshög. — I juli talrikt svärmande i barrskogen.

A. (Coprothassa) sordida MRSH. — Htr.: Ej sällsynt i komposter, vid drivbänkar o. s. v.

A. (Datomicra) canescens SHARP. — Omb.: Höje äng. Ett par ex. i myllan under kråkkadaver.

A. (Datomicra) cribrata KR. — Tåk.: Holmen. $^{29}/_4$ 29. 1 ex. i strandskogens mossa.

A. (Datomicra) hodierna SHARP. (såsom arten uppfattas av REITTER, GANGLBAUER m. fl., men ej THOMSON). — Tåk.: Svältinge. $^{19}/_5$ 29. Talrika ex. i drifstranden å en liten sträcka småstenig grusstrand.

A. (Datomicra) sordidula ER. — **Htr.:** Ofta allmän i spillning, komposter och vid trädsaft.

A. (Datomicra) zosterae THOMS. (såsom arten uppfattas av REITTER, GANGELBAUER m. fl., men ej THOMSON). — **Omb.:** Höje. $\frac{5}{6}$ 29. 2 ex. i ogräshög.

A. (Dilacra) luteipes ER. — **Tåk.:** Svanhals. $\frac{11}{6}$ 28. 1 ex. i driftranden.

A. (Dimetrota) ichnocera THOMS. sensu MUNSTER. — **Omb.:** Höje äng. $\frac{21}{5}$ 28. 2 ex. håvade. — **Tåk.:** Holmen. $\frac{28}{4}$ 29. 5 ex. i strandskogens mossa.

A. (Dimetrota) macrocera THOMS. — **Omb.:** Höje. $\frac{22}{7}$ 28. 1 ex. i ruttan svamp. — **Hol.:** St. Åby s:n. $\frac{31}{7}$ 29. 2 ex. i kospillning på fuktig skogsmark.

A. (Dimetrota) nigripes THOMS. — **Htr.:** Ej sällsynt i spillning, bland mossa och vid trädsaft.

A. (Dimetrota) picipennis MANNH. — **Htr.:** Mindre allmän vid spillning och trädsaft.

A. (Dinaraea) aequata ER. — **Htr.:** Under tall-, björk- och aspbar.

A. (Dinaraea) angustula GYLL. — **Htr.:** Lokalt allmän under stenar å myllrik mark; sällsynt vid stränder.

A. (Glossola) gregaria ER. — **Htr.:** Allmän på all slags fuktig mark.

A. (Hygroecia) angusticollis THOMS. — **Htr.:** Sällsynt bland ruttande växtämnen och i fuktig mossa.

A. (Hygroecia) debilis ER. — **Htr.:** Sällsynt å sank ängs- och skogsmark.

A. (Hygroecia, Philhygra) palustris KIESW. — **Omb.:** Höje äng. 2 ex. håvade. — 7 ex. i G. M. — **Vät.:** Ej sällsynt under detritus.

A. (Hygroecia) picipes THOMS. — **Omb.:** Kohagen. $\frac{25}{3}$ 29. 1 ♀ under granbark. — Höje. $\frac{12}{6}$ 29. 1 ♂ i Polyporus betulinus. — **Hol.:** Rök s:n. $\frac{22}{5}$ 29. 1 ♀ i granbarrhög.

A. (s. str.) aquatica THOMS. — **Hol.:** Rök s:n. $\frac{7}{6}$ 29. 1 ♂ och 1 ♀ i fuktig granbarrhög. Gammal barrblandskog. Högländ moränmark.

A. (s. str.) basicornis RAY. — **Slä.:** Heda s:n. $\frac{12}{6}$ 28. 4 ex. under barken av murken björkstubbe. — **Tåk.:** Holmen. Ett par ex. tidigt på våren i strandskogens mossa.

A. (s. str.) castanoptera MNNH. — **Htr.:** I ruttande växtämnen, t. ex. svampar.

A. (s. str.) gagatina BAUDI. — **Hol.:** St. Åby s:n. Ej s. i skivsvampar.

A. (s. str.) incognita SHARP. — **Hol.:** Rök s:n. 6 ex. i granbarrhögar å mossklädd mark i gammal barrblandskog. — **Omb.:** Allmänt flygande i barrskogen tidigt på våren.

A. (s. str.) myrmecobia KR. — Htr.: Allmän i granbarrhögar, sällsynt i svampar och mossor.

A. (s. str.) nigricornis THOMS. — Htr.: I svampar och komposter, vid as och trädsaft samt under bark.

A. (s. str.) nigritula GRAV. — Hol.: St. Åby s:n. $30/7$ 29. 6 ex. i skivsvampar.

A. (s. str.) nitidicollis FAIRM. — Hol.: Rök s:n. $3/9$ 28. 1 ♂ i skivsvamp. — Omb.: $27/7$ 30 2 ♂♂, 1 ♀ i skivsvampar.

A. (s. str.) sodalis ER. — Htr.: Ej sällsynt i svampar, bland löv och mossor samt i granbarrhögar.

A. (s. str.) subterranea REY. — Omb.: Alvastra branter. $30/7$ 29. 1 ♂ hävad i skogsbrynet.

A. (Liogluta) hypnorum KIESW. — Dag.: $21/4$ 28. 2 ex. i mossstuvor. — Omb.: 1 ex. i granbarrhög, 1 ex. under fuktigt gräs. — Vät.: Alvastra. $13/6$ 29. 4 ex. vid stranden. — Tåk.: 5 ex., dels i strandskogens mossstuvor och dels i driftranden.

A. (Liogluta) longiuscula GRAV. — Omb.: Skogsskolan. $27/8$ 28. 1 ex. i lövkompost. — Höje. $3/6$ 29. 1 ♂ bland fuktig skogsmossa.

A. (Liogluta) microptera THOMS. — Htr.: Ej sällsynt i granbarrhögar, även i fuktig skogsmossa.

A. (Metaxya) Aubei CH. BRIS. — Tåk.: Tidigt på våren bland löv och mossor å sank mark samt i driftranden.

A. (Metaxya) gemina ER. — Tåk.: Å olika platser 5 ex. tidigt på våren i strandskogens fuktiga mossor.

A. (Metaxya) Gyllenhali THOMS. — Htr.: Å sank ängsmark, oftast vid hävning.

A. (Metaxya) islandica KR. — Tåk.: Furåsa. $6/5$ 29. 1 ex. å sank ängsmark. — Svålinge. $13/7$ 29. 1 ex. å sumpstranden. — Hol.: Ödeshögs s:n. $13/4$ 29. 1 ex. bland löv i alkärr.

A. (Metaxya) luridipennis MNNH. — Vät.: Nässja s:n. $23/5$ 27. 1 ♂ i driftranden, grusstrand.

A. (Microdota) amicula STEPH. — Htr.: Tämigen sällsynt svampar och multnande växtämnen, speciellt halmrester i ladorna.

A. (Microdota) subtilis SCRIBA. — Htr.: Tämigen allmän i svampar, på as och vid trädsaft.

A. (Moctica) exilis ER. — Tåk.: Svålinge. $22/4$ 28. I strandskogens mossor. — Hol.: Ödeshögs s:n. $13/4$ 29. Bland löv i alkärr.

A. (Pachnida) nigella ER. — Slä.: Alvastradammen. 7 ex. vintertiden i Typhas bladslidor.

A. (Rhagocneme) fractipes MUNSTER. — Hol.: St. Åby s:n. $31/7$ 29. 1 ex. på död tjäder i gammal mossrik barrblandskog. — Denna med avseende på baktibiernas byggnad egendomliga art är förut känd från Norge samt från Loos i Hälsingland (Ent. Tidskr. 1928. pag. 120).

Autalia puncticollis SHARP. — Htr.: Vid as, i svampar och i kospilling, varest arten stundom är allmän.

Bolitochara Mulsanti SHARP. — Hol.: St. Åby s:n. $\frac{9}{7}$ 27. I ♂ håvad i skogshage. $\frac{24}{7}$ 30. I ♀ flygande i skogsglänta.

Callicerus obscurus GRAV. — Omb.: $\frac{9}{4}$ 25. I ex. bland fuktiga granbarr å stubbe i alkärr. — $\frac{13}{4}$ 27. I ex. bland frövinger å fuktig mark. — $\frac{3}{6}$ 29. I ♂ håvat i Höjeången.

Calodera aethiops GRAV. — Tåk.: 3 ex. tidigt på våren i strandskogens mossa, varav ett *ab. dichroa* REITT.

C. riparia ER. — Tåk.: 3 ex. tillsammans med föreg. art.

Cardiola obscura GRAV. — Htr.: Allmän i komposter och liknande.

Crataraca suturalis MNNH. — Htr.: Stundom talrik bland halmrester.

Dadobia immersa ER. — Htr.: Sällsynt under trädbark och bland granbarr å stubbar.

Dinarda dentata GRAV. — Tåk. och Omb.: I *Formica exsecta* stackar har jag funnit 10 ex., samtliga med utbredd röd färg å thorax.

D. Märkeli KIESW. — Tåk. och Omb.: Sällsynt hos *Formica rufa*.

Encephalus complicans WESTW. — Dag.: Holmen. $\frac{21}{3}$ 27. I ex. bland fuktigt löv å myllrik, utdikad mossjord. — Omb.: $\frac{20}{8}$ 30 I ex.

Falagriola nigra GRAV. — Htr.: Stundom allmän å grus- och sandmarker och därstädes särskilt under multnande grästorvor.

Gnypeta carbonaria MNNH. — Htr.: Lokalt allmän å lerslam vid vatten.

Gymnusa brevicollis PAYK. — Htr.: Ej sällsynt på sank mark, vid sjöstränder och särskilt i Sphagnum.

Gyrophæna affinis SAHLB. — Htr.: Allmän i svampar.

G. boleti L. — Htr.: Allmän på undersidan av av friska ex. av *Polyporus pinicola*.

G. laevipennis KR. — Tåk.: Furåsa. I ex. i mosstuva.

G. strictula ER. — Htr.: Allmän i eksvampen *Daedalia quercina*.

Hygronoma dimidiata GRAV. — Slä.: Alvastra dammen. Vintertid ej sällsynt i Typhus' bladslidor. — Hol.: St. Åby s:n. I starrkärr.

Ischnopoda leucopus MRSR. — Slä.: Ålebäcken. $\frac{24}{5}$ 29. 7 ex. på lerslam.

Leptusa fumida ER. (*haemorrhoidalis* HEER). — Htr.: Ej sällsynt under barken av löv- och barrträd.

Microglossa nidicola FAIRM. — Slä.: I strandsvalans bon.

Myllaena dubia GRAV. — Htr.: Allmän vid sumpiga strandkanter och i Sphagnum.

M. gracilis MATTH. — Tåk.: Svålinge och Furåsa. Tidigt på våren 1928 ej sällsynt i strandskogens mosstuvor; sedan dess icke

återfunnen. — **Omb.:** Skogsskolan. 4 ex. bland detritus vid fiskdammen.

M. intermedia ER. — **Htr.:** Ej sällsynt tillsammans med *dubia*.

M. minuta GRAV. — **Htr.:** Som föregående.

Myrmedonia cognata MÄRKEL. — **Omb.:** Stocklycke. 1 ♀.

M. lugens GRAV. — **Omb.:** Höje. 1 ♀.

Ocalea badia ER. — **Omb.:** Alvastra branter. ²³/₁₀ 28. 1 ex. bland fuktiga löv i skogsbrynet. — **Vät.:** Flerstädes under detritus.

Ocyusa (Mniusa) incassata REY. — **Hol.:** Ödeshögs s:n. ²⁸/₈ 29. 1 ex. under fuktig mosså på berghäll i tallskog. Högländ moränmark. — **Vät.:** Nässja. ²⁵/₃ 30. 1 ex. i fuktig mosså på försumpad skogsmark.

O. (s. str.) maura ER. — **Htr.:** Tidigt på våren lokalt allmän bland löv i alkärr och andra beskuggade sankmarker, även i Typhasbladslidor.

Oxypoda amoena FAIRM. — **Omb.:** Alvastra branter. ¹⁶/₅ 29. 1 ex. vid hävning i skogsbrynet.

O. annularis MNNH. — **Htr.:** Tämmligen allmän i skogsmossa, granbarrhögar, myrstackar o. s. v.

O. assecla MÄKLIN. — **Vät.:** Nässja s:n. ²⁴/₉ 29. 1 ex. under enbuskmossa på sandkullarna. — **Tåk.:** Väversunda. ¹⁸/₁₀ 29. 1 ex. på sank, myllrik mark.

O. ?bicolor REY. — **Hol.:** Ödeshögs s:n. ²⁸/₈ 29. 2 ex. under fuktig mosså på berghäll i tallskog. Högländ moränmark. — Dr. BERNHAUER har bestämt såväl dessa båda som ett tredje ex. från Gränna-trakten till *bicolor*, men då kroppsfärgen är väl mörk (möjligen beroende på inverkan av ättiketerångorna, var djuren dödade), måste frågetecknet framför artnamnet t. v. bibehållas. — *O. bicolor* REY. är icke tidigare känd från Sverige.

O. elongatula AUBÉ. — **Htr.:** Tämmligen allmän på fuktig—sankmark under växttäcket.

O. exigua ER. — **Tåk.:** Hånger. ⁹/₉ 29. 1 ex. under sten på den gräsklädda botten av en fuktig grushåla i gamla strandvallen. — Arten är synonym med I. B. ERICSONS *Acrotona curtipennis* THOMS., vilken beskrives som ny i Entom. Tidskr. årg. 1896, pag. 265—266, efter material från Åskloster i Halland.

O. lateralis MNNH. — **Htr.:** Allmän i granbarrhögar, på ytan av färsk kospillning, vid as och trädsaft. Synes bäst trivas på beskuggade ställen.

O. lividipennis MNNH. — **Omb.:** Höje äng. ¹⁶/₉ 29. 1 ex. i fuktigt läge vid färsk kospillning.

O. longipes REY. — **Omb.:** Stocklycke. ¹⁵/₇ 29. 1 ex. håvat. — I G. M. finnas 4 ex. från Omberg. — **Slå.:** Ålebäcken. ²²/₈ 84 1 ex. (G. M.)

O. Skalitzkyi BERNH. — **Hol.:** Rök s:n. ²²/₅ 29. 3 ex. i gran-

barrhögar. Gammal barrblandskog. — Omb.: Stocklycke. 1 ex. håvat å fuktig ängsmark.

O. spectabilis MÄRKEL. — Omb.: Borghamn. $\frac{2}{9}$ 28. 1 ex. med rödgul antennrot och i övrigt mörka antenner samt med enfärgat gulbruna täckvingar håvat i ängen. Skuggigt läge. — Höje äng. $\frac{12}{9}$ 29. 1 ex. med roströda antenner (*ab. ruficornis* GYLL.) och mörkskuggade täckvingar håvat i fuktigt och skuggigt läge.

O. togata ER. — Tåk.: Hånger. $\frac{13}{6}$ 28. 2 ex. under sten i gamla strandvallen. — $\frac{9}{9}$ 29. 4 ex. krypande på väggarna i en grushåla. — Vät.: Nässja s:n. $\frac{24}{9}$ 29. Förökompå ett litet område talrikt under torra löv och vid växtrötter å den sandiga strandbrinken.

O. umbrata GYLL. — Htr.: Tämligen allmän å fuktig skogsmark och vid sjöstränder.

O. vicina KR. — Tåk.: Lindön. $\frac{9}{9}$ 29. 2 ex. hävade vid stranden, som vid fyndplatsen är gräsklädd och något småstenig.

Phloeodroma concolor KR. — Tåk.: Svälinge. $\frac{22}{4}$ 28. 10 ex. under barken och i vedsprickor på tämligen färska björkstubbar. — Furåsa. $\frac{6}{5}$ 29. 3 ex. med samma levnadsförhållanden. — Hol.: Rök s:n. $\frac{14}{6}$ 29. 1 ex. i gångarna hos Pityogenes 4-dens Hart.

Placusa atrata C. R. SAHLB. — Hol.: St. Åby s:n. 1 björksvamp.

P. depressa MÄRKEL. — Hol.: I gångarna hos Ips typographus L. och Pityogenes 4-dens Hart.

P. tachyporoïdes WALTL. — Htr.: I Ipidgångar (Dryocoetes, Pityogenes).

Schistoglossa viduata ER. — Hol.: Ödeshögs s:n. $\frac{11}{5}$ 28. 1 ex. bland löv i alkärr. — Tåk.: Furåsa. $\frac{6}{5}$ 29. 1 ex. bland mossa i strandskogen.

Thamiaraca cinnamomea GRAV. — Slä.: Ålebäcken. $\frac{2}{9}$ 27. 1 ♂ håvad. — Omb.: V. Djurledet. 3 ex. (G. M.) — Höje $\frac{15}{5}$ 30. 1 ex. vid eksaft.

Thectura cuspidata ER. — Htr.: I små kolonier under barken av barr- och lövträd.

Thiasophila canaliculata REY. — Omb.: Borgen. $\frac{21}{4}$ 27. 4 ex. hos Formica exsecta. — Tåk.: Holmen. $\frac{29}{3}$ 29. 1 ex. hos d:o. — Enligt meddelande från redaktör JANSSON har arten av honom tidigare anträffats i Örebrotrakten.

Zyras collaris PAYK. — Dag.: $\frac{21-29}{4}$ 28. 10 ex. djupt nere i mosstuvor. — Hol.: Ödeshögs s:n. $\frac{13}{4}$ 29. 2 ex. bland löv i alkärr.

Underfam. Phloeocharinae.

Phloeocharis subtilissima MNNH. — Htr.: I och under barken av al, ek, gran och särskilt tall, mest i enstaka ex.

Underfam. Tachyporinae.

Bolitobius exoletus ER. — **Omb.:** Enstaka ex. i skivsvampar.

B. speciosus ER. — **Hol.:** Trehörna s:n. $^{21/9}$ 27. 1 ex. i rutten *Armillaria mellea*.

B. trinotatus ER. — **Htr.:** Allmän i svampar höstetid.

Bryocharis analis PAYK. - v. *merdarius* GYLL. — **Omb.:** Höje, Alvastra och Stocklycke. Enstaka ex. bland mossa och i ängarna.

B. cingulatus MNNH. — **Tåk.:** Holmen. $^{20/3}$ 27. 1 ex. av *ab. pseudocingulatus* REITT. djupt nere i en mosstuva. — **Hol.:** Ödeshög s:n. $^{22/5}$ 28. 1 ex. av *huvudformen* (med t. o. m. 3 ljusa ändleder å antennerna) under sten å fuktig lövskogsmark.

B. inclinans GRAV. — **Omb.:** Stocklycke sjöäng. $^{10/4}$ 27. 1 ex. bland fuktigt löv under hasselbuskar.

Conosoma immaculatum STEPH. — **Hol.:** Sällsynt bland löv å fuktig skogsmark, 1 ex. även i granbarrhög.

Conosoma littoreum L. — **Omb.:** Flerstädes i murkna stubbar och vid eksaft. — **Hol.:** Trehörna s:n. Talrik i en hög med fuktiga, multnande träspånor.

Habrocerus capillaricornis GRAV. — **Omb.:** I multnande lövhögar. — **Dag.:** Holmen. I halmkompost.

Hypocyptus discoideus ER. — **Tåk.:** Utbredd, men tämligen sällsynt bland löv, mossa o. d. i strandskogen.

H. laeviusculus MNNH. — **Htr.:** Levnadssätt som föregående art. Något allmännare än denna.

Lamprinodes saginatus GRAV. — **Tåk.:** Svålinge. $^{22/4}$ 28. 1 ♀ i en av myror bebodd mosstuva i strandskogen. — **Hänger.** $^{15/5}$ 28. 1 ♀ under grästorva å sandig åker i sällskap med myror. — **Sjötuna.** $^{18/11}$ 28. 1 ex. i strandskogens mossa.

Mycetoporus brunneus MRSH. — **Htr.:** Allmän å fuktig skogsmark bland mossa.

M. clavicornis STEPH. — **Vät.:** Nässja. $^{25/3}$ 30. 1 ex. bland fuktig mossa i försumpad björk- och tallskog. — **Omb.:** Enstaka ex.

M. forticornis FAUVEL. — **Omb.:** Höje äng. 1 ex. håvat. — **Hol.:** Ödeshög s:n, 1 ex. under skogsmossa.

M. longicornis MÄKL. — **Dag.:** 1 ♂ och 1 ♀ i mosstuvor å den skogbeväxta delen.

M. longulus MNNH. — **Htr.:** Ej särdeles sällsynt på fuktig ängs- och skogsmark. Ofta, i sällskap med *brunneus*, bland detritus vid Vätternstranden.

M. punctus GYLL. — **Omb.:** Norra planteringen. 1 ex. å sank skogsmark. — **Vät.:** Nässja s:n. 1 ex. under enbuskmossa å sandkullarna.

M. rufescens STEPH. — **Hol.:** Rök s:n. 1 ex. i granbarrhög. — **Ödeshögs s:n.** 1 ex. bland fuktiga asplöv å högländ skogsmark.

M. splendens MRSH. — Omb.: Alvastra grusgropar. Ett par ex. vid olika tillfällen.

Tachinus pallipes GRAV. — Htr.: Ej sällsynt i svampar, spillning, mossa, granbarrhögar o. s. v.

T. rufipennis GYLL. — Tåk.: Holmen. $\frac{15}{3}$ 27. 1 ex. bland löv i strandskogen. — Hol.: St. Åby s:n. $\frac{27}{3}$ 27. 1 ex. å fuktig skogsmark. — Omb.: Enstaka ex. flygande tidigt på våren.

T. subterraneus L. — Htr.: Bland ruttnande vegetabilier och särskilt i, av saften från savande trädstubbar, genomdränkt mossa ej sällsynt.

Tachyporus atriceps STEPH. — Tåk.: Hånger och Holmen. Enstaka ex. av *huvudformen* och *ab. signifer* PANZ. å torra lokaler. — Dag.: 1 ex. i mosstuva å enbuskmark. — Vät.: Nässja. $\frac{25}{3}$ 30. Ett par ex. under enbuskmossa å sandkullarna. — Omb.: Borghamn. Aug. 1929. Allmän i det tunna mosskikt, som täcker hällarna i kalkstensbrottet. — Dessa iakttagelser svara väl emot JANSSENS åsikt (Entom. Tidskr. 1929, pag. 62. Insektgeografiskt märkliga fynd på Öland), att *atriceps* är en typiskt alvarsälskande art och icke, som eljest uppgives, lever å fuktig mark.

T. pulchellus MNNH. — Htr.: Tidigt på våren allmän i fuktig mossa, bland löv i alkärr o. s. v.

T. solutus ER. — Dag.: Holmen. 1 ex. i halmkompost.

T. transversalis GRAV. — Htr.: Vid vattenkanter samt i Sphagnum. Mindre allmän.

Underfam. Staphylininae.

Actobius cinerascens GRAV. — Htr.: Allmän å all slags fuktig mark.

Euryporus picipes PAYK. — Omb.: Höje äng. $\frac{8}{5}$ 29. 1 ex. bland fuktiga träspånor intill färsk ekstubbe. — 1 ex. i enbuskmossa.

Heterothops dissimilis GRAV. — Dag.: Holmen. Tidvis allmän i halmkompost. — Tåk.: Holmen. Bland multnande löv i strandskogen. — Omb.: I kompost.

H. quadripunctula GRAV. — Dag.: I enbuskmossa. — Tåk.: Hånger och Svålinge. Sällsynt i driftranden.

Leptacinus batychnus GYLL. — Slä.: I kompostjord och vid drivbänkar allmän.

L. formicetorum MÄRKEL. — Omb.: Kohagen. Ett par ex. hos *Formica rufa*.

L. linearis GRAV. — Dag.: Holmen. Tidvis allmän i halmkompost.

Ontholestes tessellatus GEOFFR. — Htr.: Ej sällsynt vid as, i svampar och på färsk kospjällning.

Othius myrmecophilus KIESW. — Htr.: Tämligen allmän å fuktig mark bland löv, i mossa, komposter och granbarrhögar.

O. lapidicola KIESW. — Vät.: Nässja. $^{25/3}$ 30. 1 ex. under enbuskmossa å sandkullarna.

O. punctulatus GOEZE. — Htr.: Lokalt allmän bland löv och mossa i skogarna. Arten sågs $^{23/10}$ 28 i stort antal kopulerande under stenar i Alvastra grustag.

Philonthus albipes GRAV. — Htr.: Mindre allmän i spillning och ruttnande vegetabilier.

P. carbonarius GYLL. — Dag.: 1 ex. i enbuskmossa.

P. chalceus STEPH. — Htr.: Fullt ut lika allmän som *aeneus* ROSSI i ruttnande växt- och djurämnen, i spillning och vid trädsaft.

P. corvinus ER. — Omb.: 1 ex. (G. M.) — Slä.: Bjälbo s:n. 3 ex. bland detritus vid grässtranden av en liten sjö.

P. debilis GRAV. — Htr.: Allmän i kompostjord och vid drivbänkar.

P. discoideus GRAV. — Htr.: Som föregående, men sällsyntare.

P. (Gabrius) exiguus NORDM. — Omb.: Höje. 1 ex. under ogräshög i trädgården.

P. fumarius GRAV. — Tåk.: Allmän i driftranden. — Dag.: Holmen. I halmkompost talrik (möjligen blott tillfälligtvis). — Omb.: 1 ex. bland fuktigt löv.

P. lepidus GRAV. — Tåk.: Hånger. $^{19/5}$ 27. 7 ex. under grästorvor å sandig åker. — Omb.: Stocklycke. Talrika ex. i G. M.

P. nigrita GRAV. — Tåk.: Sällsynt i strandskogens mosstuvor tidigt på våren. — Hol.: Allmän i Sphagnum.

P. nitidulus GRAV. — Tåk.: Hånger. $^{19/5}$ 27. 2 ex. under grästorvor å sandig åker. — Omb.: Stocklycke och V. Djurledet. 3. ex. (G. M.)

P. puella NORDM. — Htr.: Tämligen allmän vid ruttnande djur- och växtämnen samt i spillning.

P. punctus GRAV. — Tåk.: Kyleberg. 1 ex. vid stranden under vassbråte på gyttjebotten.

P. quisquiliarius GYLL. — Tåk.: Allmän i driftranden, där såväl *huudformen* som *ab. inquinatus* STEPH. förekomma, den senare dock sällsynt. — Hol.: I Sphagnum.

P. sanguinolentus GRAV. — Tåk.: Enstaka ex. under stenar i gamla strandvallen (sandmylla). — Omb.: I spillning och ej sällsynt i av trädsaft fuktad mossa.

P. (Gabrius) ?thermarum AUB. — Slä.: Alvastra kungsgård. $^{4/5}$ 28. 1 ex. i drivbänksavfall. — Då jämförelsematerial saknats och färgen icke fullt överensstämmer med vad i handböckerna uppgives, sättes t. v. ett frågetecken framför artnamnet. Mig veterligt är *P. thermanum* hittills endast en gång funnen i Skåne, enligt Entom. Tidskr. 1907, pag. 256.

P. (Gabrius) trossulus NORDM. — **Tåk.:** Holmen och Furåsa. Allmän bland löv och mossor i strandskogen. — **Slä.:** Ålebäcken. 2 ♂♂ å sank ängsmark. — **Omb.:** Tämligen allmän.

P. umbratilis GRAV. — **Htr.:** Allmän å fuktig mark bland löv och mossor samt särdeles talrik vid sjöstränderna.

P. (Gabrius) vernalis GRAV. — **Htr.:** Som föregående, men mindre allmän. Förekommer även i myrstackar

Quedius (Microsaurus) brevis ER. — **Omb. och Tåk.:** Tämligen sällsynt hos *Formica rufa*.

Q. (Microsaurus) cruentus OLIV. — **Omb.:** 1 ex. (G. M.)

Q. (Microsaurus) cruentus OLIV. *ab. virens* ROTTENB. — **Omb.:** Alvastra. 1 ex. på as. — **Dag.:** Holmen. Flera ex. i halmkompost. — **Slä.:** Alvastra. 3 ex. i gammalt kråkbo.

Q. (Raphirus) fulvicollis STEPH. — **Htr.:** Tämligen allmän på fuktig mark och i *Sphagnum*.

Q. (Sauridus) limbatus HEER. — **Htr.:** Tämligen allmän på fuktig skogsmark bland löv och mossor.

Q. (Sauridus) lucidulus ER. — **Htr.:** Under mossor och stenar i skogarna, men framför allt i granbarrhögar och halmkomposter. Lokalt talrik.

Q. (Microsaurus) maurus SAHLB. — **Omb.:** Höje. 1 ♀ under barken av murken björkstubbe. — **Hol.:** Trehörna s:n. 1 ♂ under barken av murken gran. — **Dag.:** Holmen. 1 ♂ bland multnande halm.

Q. (Sauridus) nigriceps KR. — **Omb.:** Elvarum. 1 ex. i mossor invid granstubbe.

Q. (Sauridus) scintillans GRAV. — Vid foten av gamla halmstackar, men mindre allmän.

Q. (Microsaurus) scitus GRAV. — **Omb. och Hol.:** Enstaka ex. under barken av munkna träd och bland fuktigt löv.

Q. (Microsaurus) tenellus GRAV. — **Hol.:** Rök s:n. Under våren ett 20-tal ex. bland barren på sådana fuktiga och ännu gröna grankvistar, som på vindfällan och »skatar» lågo tryckta mot marken. Saknades däremot i närliggande multnande barrhögar. Gammal barrblandskog. Högländ mark. — **Omb.:** $\frac{1}{5}$ 30. 1 ex. flygande.

Q. (Sauridus) umbrinus ER. — **Htr.:** Enstaka ex. å fuktig mark.

Staphylinus (Pseudocypus) aenocephalus DE GEER. — **Tåk.:** Ej sällsynt i strandskogen, i synnerhet i mosstuvorna. — *S. picipennis* F. synes däremot förekomma mycket sparsamt. — **Omb.:** Sällsynt.

S. (Ocybus) ater GRAV. — **Omb.:** 1 ex. (G. M.)

S. (s. str.) erythropterus L. — **Hol.:** Rök s:n. 1 ex. i blöt *Sphagnum*mosse vid torkad kospilling.

S. (Goërius) olens MÜLL. — **Omb.:** 1 ex. (G. M.)

S. (s. str.) parumontosus STEIN. — **Slä.:** Heda s:n. 1 ex. på rutten skivsvamp. — I *Entom. Tidskr.* 1927, sid. 226—228 på-

pekar JANSSON, att »*S. caesareus*» är en kollektivart, bestående av *paruntomentosus* STEIN. och *caesareus* CED. I Ombergstrakten är den senare arten, synes det, långt vanligare och alltid funnen löpande å marken vid soliga vägar och stigar.

Velleius dilatatus F. — Omb.: 1 ex. (G. M.)

Xantholinus atratus HEER. — Htr.: I allmänhet sällsynt hos *Formica rufa*, men i enstaka stackar talrik i de förmultnade, myllrika lagren.

X. lentus GRAV. — Htr.: Allmän i Ipidgångar.

X. punctulatus PAYK. — Htr.: Allmän under stenar å fet mylla, i komposter och ruttande vegetabilier.

Underfam. Paederinae.

Astenus filiformis LATR. — Omb.: Alvastra grusgropar. 2 ex. vid gräsrötter. — Stocklycke. 10 ex. (G. M.)

A. pulchellus HEER. — Htr.: Allmän i multnande lövhögar och halmkomposter.

Cryptobium fracticorne PAYK. — Htr.: Allmän på fuktig mark, särskilt i Tåkernområdet.

Lathrobium fovulum STEPH. — Hol.: St. Åby s:n. 1 ex. vid sjöstrand.

L. geminum KR. — Htr.: Allmän bland mossor, löv o. d. å fuktig mark. — *L. elongatum* L. är däremot mindre allmän.

L. longulum GRAV. — Htr.: Ej sällsynt på fuktig mark.

Lithocharis ochracea GRAV. — Slä.: Alvastra. 1 ex. vid drivbänk.

Stilicus Erichsoni FAUV. — Tåk.: Väversunda. 1 ex. i växtavfall å fuktig mark. — Omb.: Höje äng. 1 ex. i granbarrhög å sank mark. Hol.: Rök s:n 10 ex. i lövsträng vid sjöstrand.

S. rufipes GERM. — Htr.: Allmän bland löv, mossor, ruttande växtämnen o. s. v.

S. similis ER. — Dag.: Enstaka ex. bland fuktigt löv i den skogbevuxna delen.

Underfam. Euaesthetinae.

Euaesthetus bipunctatus LJUNGH. — Tåk.: Holmen. 10 ex. å å sank ängsmark. — Vät.: Nässja. 1 ex. å sank skogsmark vid kärrkant.

E. laeviusculus MNNH. — Tåk.: Enstaka ex. i driftranden.

F. ruficapillus BOISD. — Htr.: Mindre allmän å sank mark, vintertiden i Typhas bladslidor.

Underfam. Steninae.

Stenus (Nestus) Argus GRAV. — Htr.: Allmän, särskilt i Tåkernområdet.

S. (s. str.) ater MNNH. — Omb.: Flerstädes i grusgröpar och på andra torra marker. — Tåk.: Holmen. 1 ex.

S. (Hemistenus) bifoveolatus GYLL. — Omb.: Stocklycke damm. — Hol.: Allmän i kärr och mossar.

S. (s. str.) bipunctatus L. — Vät.: Hageby sandstrand. — Tåk.: Svälunge. 1 ex. vid grusstrand. — Omb.: Alvastra grusgröpar. Allmän å naket lerslam vid vattenhål.

S. (Hypostenus) cincindeloides SCHALL. — Htr.: Lokalt allmän vid vatten med vegetationsrika stränder.

S. (Nestus) circularis GRAV. — Htr.: Ganska sällsynt å sank ängsmark.

S. (s. str.) clavicornis SCOP. v. *obscuripalpis* HUB. — Omb.: Höje. Ett par ex. å fuktig ängsmark.

S. (Parastenus) coarticolis EPPH. — Omb. och Tåk.: Ej sällsynt å skogsmark bland löv och mossor.

S. (Tesus) crassus STEPH. — Htr.: Tämligen allmän. Träffas mycket sällan vid vatten, utan i drivbänksavfall, halmkomposter, gödslade plogfäror å lätt jord och liknande.

S. (Parastenus) flavipalpis THOMS. — Htr.: Tämligen allmän på fuktig skogsmark, stundom talrik i granbarrhögar.

S. (Hemistenus) flavipes STEPH. — Omb.: Erhålles stundom talrikt vid hävning i de fuktiga ängarna.

S. (Hypostenus) fornicatus STEPH. — Tåk.: Flerstädes, men mestadels i fåtaliga ex. Alltid vid vattenkanten eller i på vattnet flytande vassknippen.

S. (Hypostenus) fulvicornis STEPH. — Omb.: Höje äng. 2 ex. under fuktigt gräs. — Hol.: St. Åby s:n. 1 ex. i Sphagnum. — Vät.: Ödeshögs s:n. 1 ex.

S. (Parastenus) geniculatus GRAV. — Htr.: Ej sällsynt på fuktig skogsmark.

S. (Nestus) humilis ER. — Omb.: Enstaka ex. bland fuktigt löv.

S. (Parastenus) impressus GRM. — Htr.: Föga sällsynt på såväl torr som fuktig skogsmark.

S. (Nestus) incrassatus ER. — Htr.: Ej sällsynt vid sjöstränder.

S. (Hypostenus) latifrons ER. — Htr.: Rätt sällsynt vid kärr- och vattenkanter.

S. (Tesus) litoralis THOMS. — Vät.: Hageby. Bland detritus på sandstrand. — Arten är sannolikt ej specifikt skild från *crassus* STEPH.

S. (s. str.) longitarsis THOMS. — Vät.: Alvastra. $^{13}/_6$ 29. 2 ♂♂ och 1 ♀ hävade.

S. (s. str.) lustrator ER. — Hol.: Ödeshögs s:n. $^{20}/_4$ 29. 1 ♂ i alkärr bland löv.

S. (Nestus) melanarius STEP. — Slä.: Alvastra dammen. $^{19}/_3$ 28. 4 ex. i Typhas bladslidor.

S. (Nestus) morio GRAV. — Htr.: Sällsynt vid sjöstränder och på ett par platser i halmkomposter.

S. (Tesus) nigritulus GYLL. — Tåk.: Väversunda och Holmen. Sammanlagt 8 ex. å sank ängs- och skogsmark. — Omb.: Stocklycke. 1 ex. vid dammen.

S. (Nestus) nitens STEPH. — Tåk.: Sällsynt på sankaställen. — Hol.: I alkärr och Sphagnum.

S. (Hemistenus) nitidiusculus STEPH. — Omb.: Höje äng. 1 ex. hävat. — Stocklycke sjöäng. 2 ex. (G. M.)

S. (Parastenus) palustris ER. — Hol.: St. Åby s:n. 1 ex. i skogskärr.

S. (Hemistenus) picipes STEPH. — Vät.: Alvastra. 1 ex. hävat.

S. (s. str.) proditor ER. — Hol.: St. Åby s:n. Flera ex. i Carex-Sphagnumkärr.

S. (Hemistenus) pubescens STEPH. — Htr. Tämmligen vanlig vid vatten, särskilt Tåkern, i sällskap med den ytterst allmänna arten *binotatus* LJUNG.

S. (Nestus) pumilio ER. — Vät.: Nässja. Flera ex. i mosstuvor å sank skogsmark vid kärrkant.

S. (Nestus) pusillus ER. — Omb., Tåk. och Dag.: Ej sällsynt i mosstuvor på fuktig skogsmark.

S. (s. str.) silvester ER. — Hol.: Ödeshögs s:n. $^{13}/_4$ 29. 4 ex. i öppet alkärr, bland löv vid stenar och stubbar.

S. (Nestus) vafellus ER. — Tåk.: Den under detta namn kända svenska arten är här allmän å sank mark, såväl vid stranden som i skogsbältet. Möjligen är dock detta arten *cautus* KR. enligt de tyska handböckerna (t. ex. REITTERS Fauna Germanic), ty täckvingarna hos alla Tåkern-ex. äro avsevärt bredare och längre än halsskölden.

Underfam. Oxytelinae.

Coprophilus striatulus F. — Omb.: Höje äng. $^{22}/_5$ 29. 1 ex. hävat vid komposthög. — $^{1}/_5$ 30. 1 ex. flygande.

Oxytelus complanatus ER. — Omb.: Alvastra grusgropar. 1 ex. på ekskrementer.

O. insecatus GRAVH. — Tåk.: Hånger. 1 ex. å sandåker. — Omb.: Enstaka ex. i grushålor, på trädgårdsland och i eksaft.

O. laqueatus MRSH. — Htr.: Mycket allmän i spillning, vid as m. m., varemot *O. picus* L. är sällsynt.

O. tetracarinatus BLOCK. — Htr.: Allmän i torr spillning, komposthögar m. m.

Platystethus nitens SAHLB. — Slä.: Ålebäcken. $^{13}/_6$ 29. 1 ex. hävat å sank äng.

P. nodifrons SAHLB. — Tåk.: Utbredd, men sparsamt förekommande å de sankt grässtränderna. — Övergångsformer mellan denna och föregående art äro ej ovanliga.

Syntomium acneum MÜLL. — Dag.: $^{21}/_2$ 27. 1 ex. vid sällning av multnande halm. — Omb.: Mars 1930. 4 ex. i skogsmossa.

Trogophloeus fuliginosus GRAV. — Omb.: 1 ex. i lövkompost, 1 ex. å myllrik, fuktig skogsmark. — Slä.: Alvastra dammen. 1 ex.

T. rivularis MOTSCH. — Htr.: Ej sällsynt i strandslam.

Underfam. Omalinae.

Acidota crenata F. — Htr.: Under våren på fuktig skogsmark i mosstället. Arten är i allmänhet mindre vanlig, men förekom några varma dagar, 13—20 juni 1929, i tusental vid Vätternstranden mellan Hästholmen och Omberg.

Acrolocha sulcatula STEPH. (= *sulculus* STEPH.). — Omb.: Höje äng. $^{1}/_9$ 29. 2 ex. på färsk kospillning i skuggigt läge. — Slä.: Ålebäcken. 3 ex. (G. M.). — Enda förut kända svenska fyndplatsen för denna art är Burgsvik, Gotland (Entom. Tidskr. 1924, p. 150)

Acrulia inflata GYLL. — Omb.: 1 ex. (G. M.). — Hol.: St. Åby s:n. 2 ex. på *Polyporus betulinus*.

Anthophagus omalinus ZETTST. — Hol.: Trehörna s:n. 2 ex. på lövbuskar i skogsmosse.

Geodromicus plagiatus F. — Vät.: Alvastra. $^{20}/_6$ 29. 5 ex. bland detritus å småstenig grusstrand. — Nässja s:n. $^{24}/_9$ 29. 3 ex. å sandstranden.

Lathrimaemum unicolor MARSH. — Omb.: Tidigt på våren ej sällsynt bland fuktiga löv. — Dag.: 1 ex. bland löv.

Olophrum consimile GYLL. — Hol.: Lokalt ej sällsynt i alkärr och Sphagnum. — Slä.: Ålebäcken. 1 ex. å sank ängsmark.

O. picum GYLL. — Vät.: Nässja. $^{25}/_3$ 30. 1 ex. under fuktig enbuskmossa å sandkullarna. — Hol.: Ödeshögs s:n. 2 ex. under fuktig mossa å berghällar i tallskog.

O. fuscum GRAV. — Dag.: Holmen. $^{20}/_8$ 28. 1 ex. under fuktig gräshög å mossjord.

Omalinum caesum GRAV. — Htr.: Allmän. — Liksom artens utseende varierar, så växlar även dess levnadssätt i hög grad. Följande fyndplatser hava antecknats: i svampar och as, i kom-

poster och ruttnande vegetabilier, på fuktig mark bland mossa och löv, i Ipidgångar samt en gång allmän å granbarr, som halvtorra sutto kvar å grenarna efter en avverkning.

O. excavatum STEPH. — Htr.: Tämligen allmän å fuktig mark och bland multnande växtämnen.

O. exiguum GYLL. — Omb.: Höje äng. ¹⁶/₅ 29. 1 ex. i ek-saftfuktad mossa.

O. laticolle KR. (nec *brevicolle* C. G. THOMS.). — Omb.: Höje äng. ¹⁴/₆ 29. 2 ex. på död kråka, utlagd i skuggigt läge å myllrik mark.

O. oxyacanthae GRAV. — Hol.: Ödeshögs s:n. 1 ex. på blommande hägg.

O. septentrionis THOMS. — Omb. och Tåk.: Tagen åtskilliga gånger på döda fåglar och en gång i björksaft.

Phloeonomus monilicornis GYLL. — Omb.: Under den kalla årstiden stundom rätt talrik i Ipidgångar (Hylurgops palliatus Gyll., *Ernopus fagi* Fabr.). — Hol.: Trehörna s:n. 2 ex. under granbark.

Phloeostiba plana PAYK. — Tåk.: Ramstad. 7 ex. under avsaft fuktade trästycken å färska björkstubbbar.

Phyllodrepa ioptera STEPH. — Dag.: Holmen. 1 ex. under ekbark. — Omb.: Alvastra branter. 1 ex. håvad. — 1 ex. (G. M.)

P. melanocephala F. — Omb.: 4 ex. (G. M.). — Vät.: Nässja s:n. 1 ex. bland detritus å sandstranden.

P. nigra GRAV. — Htr.: Släktets allmännaste art, som man träffar i blommor, trädssaft, komposter o. s. v.

P. pygmaea GYLL. — Omb.: Borghamn. 1 ♂ håvad. — V. Djurledet. 1 ♀ (G. M.)

Xylodromus concinnus MARSCH. — Htr.: Allmän bland halmrester i ladorna. — 1 ex. under granbark.

X. depressus GRAV. — Slä.: Skänninge. 1 ex. flygande. — Omb.: Höje. 1 ex. å uthusvägg.

Underfam. Proteininae.

Megarthrus denticollis BECK. — Omb. och Slä.: Ett par ex. under ruttna vegetabilier.

M. sinuaticollis BOISD. — Htr.: Allmän i saft, svampar, granbarrhögar o. s. v.

Proteinus macropterus GYLL. — Htr.: Ej sällsynt i saft, fuktig mossa och ruttnande växtämnen.

Underfam. Micropeplinae.

Micropeplus porcatus F. — Omb. och Slä.: Enstaka ex. i drivbänksavfall, komposter o. d.

M. tessera CURTIS. — Omb.: V. Djurledet. ²⁸/₇ 84. 1 ex. (G. M.)

Fam. **Pselaphidae.**

Biblopectus ambiguus REICHENB. — Tåk.: Holmen. ²⁸/₄ 29. Ett par ex. bland löv och mossor i strandskogen.

Bibloporus bicolor DENNY. — Dag.: Holmen. 1 ex. i halmkompost. — Hol.: Trehörna s:n. 1 ex. håvat.

Bythinus validus AUB. (= *puncticollis* THOMS.). — Omb.: Stocklycke damm. 1 ♂ bland fuktigt löv. — 3 ex. (G. M.)

Euplectus falsus BEDEL. — Htr.: Ett par ♀♀ i barkmjöl på tall och gran, som sannolikt höra till denna art, vilken numera blott anses vara en varietet till *Karsteni* REICHB.

E. sanguineus DENNY. — Dag.: Holmen. Allmän i halmkompost. — Omb.: Ett par ex i barrhögar.

Pselaphaulax dresdensis HRBST. — Tåk.: Furåsa. ²²/₈ 29. 3 ex. håvade å sumpäng.

Pselaphus Heisei HRBST. — Htr.: Tämlichen sällsynt å sank mark.

Trimum brevicorne REICHENB. — Tåk.: Holmen. ²⁸/₄ 29. 2 ex. i strandskogens mossor. — Dag.: Holmen. ⁸/₉ 29. 1 ex. i halmkompost.

Tyrus mucronatus PANZ. — Omb.: Kohagen. 8 ex. under barken av murkna granstubbar. — Hol.: Trehörna s:n. 4 ex. under lossnande tall- och granbark.

Fam. **Scydmaenidae.**

Scydmaenus Hellwigi HRBST. — Dag.: Holmen. ¹⁶/₁₀ 28. 1 ♂ i halmkompost.

Stenichnus Godarti LATR. — Omb.: 2 ex. hos *Formica rufa*. Dag.: Holmen. 3 ex. i halmkompost. — Hol.: 1 ex. hos myror, 1 ex. under granbark.

S. scutellaris MÜLL. — Omb.: Höje äng. 3 ex. håvade å sank mark, 2 ex. bland löv i alkärr.

Fam. **Silphidae.**Underfam. **Cholevinae.**

Catops coracinus KELLN. — Omb.: Ej sällsynt på as och bland fuktigt löv. — Tåk.: Holmen. 1 ex. i strandskogens mossor.

C. nigrita ER. — Htr.: Tämlichen allmän bland löv och mossor, på as och i svampar.

C. tristis PANZ. — Omb.: Höje. Flera ex. på död kråka, utlagd å skuggig, myllrik plats.

Colan brunneum LATR. — Omb.: Några ex. hävade i ängarna under juli.

C. dentipes SAHLB. — Omb.: Höje äng. $^{16}/_9$ 29 i ♂ och $^{12}/_9$ 29 i ♀ hävade.

C. viennense HRBST. — Omb.: Höje äng. Ett par ex. hävade i juli.

Underfam. Silphinae.

Silpha carinata HRBST. — Htr.: Mindre allmän under skogsmossa, i svampar, på as och vid kospillning.

Sphaerites glabratus F. — Omb.: Skogsskolan. $^4/_6$ 27. i ex. å död kråka på skuggig, myllrik plats. — Hol.: Enstaka ex. vid björksaft.

Thanatophilus dispar HRBST. — Denna som föga sällsynt ansedd art är ett utpräglat stranddjur och lever vid Tåkern, förutom av döda fiskar, även av snäckor, vilka i synnerhet larverna med glupskhet förtära.

Xylodrepa quadripunctata H. — Omb.: i ex. (G. M.)

Underfam. Liodinae.

Agathidium (Cyphocele) atrum PAYK. — Htr.: Rätt allmän bland löv och ruttande vegetabilier.

A. (Cyphocele) badium ER. — Htr.: Ej sällsynt under svampig bok-, gran- och särskilt aspbar. — Den närliggande arten *seminalum* L. är däremot sällsynt.

A. (Neocele) confusum BRIS. — Omb.: Stocklycke. $^{25}/_7$ 29. i ex. hävat.

A. (Cyphocele) laevigatum ER. — Htr.: Ej sällsynt bland löv och mossor.

A. (Neocele) mandibulare STURM. — Hol.: Trehörna s:n. i ex. under svampig granbar.

A. (Cyphocele) nigripennis KUGEL. — Omb.: Kohagen. $^{17}/_{10}$ 27. i ex. under svampig granbar. — $^{14}/_6$ 29. i ex. flygande mot kvällen. (P. H. LINDBERG). — $^{16}/_{10}$ 30. 3 ex. under svampig almbark.

A. (Neocele) sphaerulum REITT. — Tåk.: Svålinge. $^{22}/_4$ 28. i ex. bland mossor i strandskogen. — Hol.: St. Åby s:n. $^{22}/_8$ 28. i ex. på myxomycet å granstubbe. — Trehörna s:n. $^{21}/_9$ 27. i ex. bland svampskadade träspånor.

A. (Neocele) varians BECK. — Omb.: Stocklycke och Nyhagen. 2 ex. bland löv. — Vät.: Alvastra. i ex.

Amphicyllis globus F. — Htr.: Tämligen sällsynt bland svampig löv.

Anisotoma orbicularis HRBST. — Hol.: Trehörna s:n. i ex. på *Polyporus betulinus*.

Colenis immunda STRM. — Omb.: Hela sommaren ej sällsynt vid hävning i ängarna.

Cyrtusa minuta AHRENS. — Omb.: 1 ex. (G. M.)

C. subtestacea GYLL. — Tåk.: Svålinge. ¹³/₇ 29. 1 ex. hävat å strandängen.

Hydnobius strigosus SCHMDT. — Tåk.: Väversunda. 1 ex. (G. M.) — Omb.: Sällsynt vid hävning å gräshyggen.

Liodes cinnamomea PANZ. *ab. oblonga* ER. — Omb.: Stocklycke. ¹⁸/₈ 28. 1 ♂ vid hävning i gammal gles granskog. — Höje äng. ⁵/₉ 27. 1 ♀. — ¹⁵/₇—¹⁵/₈ 30. 2 ex. vid hävning å gräshyggen.

L. dubia KUGEL. — Omb.: Ett par ex. från ängarna.

L. obesa SCHMDT. — Omb. och Dag.: Ett tiotal ex. (¹¹/₇—²/₈) från ängar och gräsbevuxna marker i skogarna.

L. parvula SAHLB. — Omb., Tåk. och Dag.: Denna lilla karaktäristiska art, som stundom förekommer rätt talrikt, erhålles dels vid hävning å gräsiga skogsmarker (²/₇—²/₈) och dels övervintrande i strandskogens mosstuvor vid Tåkern (Sjötuna, Holmen, Furåsa, 6 ex.).

L. Triepkei SCHMDT. — Omb.: 1 ♂ (G. M.) — Enstaka ex. i ängar och å gräshyggen.

Fam. Clambidae.

Clambus armadillo DE GEER. — Vät.: Alvastra. ¹³/₆ 29. 1 ex. hävat.

C. minutus STRM. — Dag.: Holmen. Ej sällsynt i halmkompost. — Omb.: Höje äng. 1 ex. hävat.

C. pubescens REDTB. — Slä.: Alvastra. ²¹/₅ 28. 1 ex. i drivbänksavfall. — Dag.: Holmen. ²³/₃ 30. 2 ex. bland halmrester i lador.

Fam. Corylophidae.

Orthoperus atomus GYLL. — Dag.: Holmen. ²⁸/₄ 29. 4 ex. i halmkompost. — ¹⁸/₃ 30. 3 ex. i d.o.

Fam. Ptiliidae.¹

Ptenidium laevigatum ER. — Dag.: ¹³/₄ 27. 3 ex. bland halmrester i loge. — ¹⁸/₃ 30. Talrik i d.o.

P. myrmecophilum MOTSCH. — Omb.: Sällsynt hos *Formica rufa*.

P. nitidum HEER. — Omb. och Tåk.: Ej sällsynt i ogräshögar, svampar och särskilt i av trädsaft fuktad mossor.

¹ Inom denna familj är det material, som hopbragts, ännu blott till en del bestämt.

P. punctatum GYLL. — Omb.: Höje. $\frac{22}{6}$ 29. 1 ex. under fuktigt gräs i trädgården. — Dag.: Holmen. $\frac{31}{3}$ 30. 4 ex. bland halmrester i lada. — Fynden äro märkliga, enär denna art uppgives leva bland tång vid havsstränderna och någon sådan mig veterligt aldrig transporterats till Ombergstrakten.

Pteryx suturalis HEER. — Slä.: Rogslösa. $\frac{15}{7}$ 84. 2 ex. (G. M.)

Ptiliolum Spencei ALLIB. — Omb.: Höje äng. $\frac{24}{6}$ 29. I ek-saftfuktad mossa.

Ptinella tenella ER. — Omb.: 4 ex. (G. M.). — Slä.: Rogslösa. $\frac{14}{7}$ 84. 7 ex. (G. M.)

Fam. Scaphidiidae.

Scaphosoma assimile ER. — Hol.: Rök s:n. På Polyporus fomentarius. — Dag.: 1 ex. bland fuktigt löv.

S. subalpinum REITT. — Hol.: Trehörna s:n. $\frac{17}{7}$ 29. 3 ex. i Polyporus betulinus.

Fam. Histeridae.

Acritus nigricornis HOFFM. — Htr.: Ej sällsynt i komposter, avfall under rishögar, vid trädsaft o. s. v.

Dendrophilus punctatus HRBST. — Omb.: S. Djurledet. 1 ex. i murken asp, bebodd av myror. — Dag.: Holmen. 5 ex. i halmkompost.

D. pygmaeus L. — Htr.: Mindre allmän hos *Formica rufa*.

Gnathoncus punctulatus THOMS. — Omb.: Höje. 4 ex. å uthusväggar.

Hister merdarius HOFFM. — Omb. och Dag.: 5 ex. i murken asp och halmkompost.

H. quatuordecimstriatus PAYK. — Omb.: Alvastra grusgropar. 1 ex. — Dag.: 1 ex. i halmkompost.

H. ventralis MARS. — Htr.: Ej sällsynt i kospillning och vid trädsaft.

Paromalus parallelopipedus HRBST. — Omb.: Funnen ett par gånger och då talrik i gångarna hos *Dryocoetes autographus* Ratz.

Platysoma lineare ER. — Htr.: Ej sällsynt i Ipidgångar (märg- och bastborrh).

Plegaderus saucius ER. — Omb.: 2 ex. i Ipidgångar (*Ips typographus* L.).

Saprinus (Hypocaccus) rugifrons PAYK. — Vät.: På de sandiga strandremsorna, men sällsynt.

Fam. **Lucanidae.**

Lucanus cervus L. — Omb.: Alvastra. $\frac{1}{9}$ 84. 1 ♂ (G. M.). — Ekoxen torde numera vara försvunnen från trakten, trots att det på Omberg och även i Holaveden finnes ganska gott om gamla, övermogna ekar. I andra delar av provinsen, t. ex. i Kindabygden, lever arten däremot ännu kvar.

Systenocerus (Platyцерus) caraboides L. — Omb.: Ej sällsynt. Flygtid maj—juni.

Fam. **Scarabaeidae.**

Aegialia sabuleti PAYK. — Vät.: Nässja och Hageby. Ej s. å sandstranden.

Aphodius (Agrilinus) borealis GYLL. — Tåk.: Ej sällsynt i kospillning. — Hol.: I älgspilling.

A. (Acrossus) depressus KUGEL. — Htr.: I häst- och älgspilling.

A. (Bodilus) immundus CREUTZ. — Vät.: Nässja. $\frac{24}{9}$ 29. 1 ex. i kospillning å sandmark.

A. (Bodilus) nitidulus FABR. — Vät.: Nässja. $\frac{27}{7}$ — $\frac{24}{9}$. Rätt allmän i kospillning å sandmark.

A. (Nialus) plagiatus L. *ab. concolor* SCHILSKY. — Tåk.: Ej sällsynt i driftranden å grusiga strandrensor.

A. (Agrilinus) putridus HRBST. — Vät.: Hageby och Nässja. I kospillning å sandmark. — Omb.: Höje äng. Ej sällsynt $\frac{1}{9}$ — $\frac{15}{10}$ i färsk kospillning.

A. (Volinus) tessulatus PAYK. — Vät.: Nässja. $\frac{24}{9}$ 29. 1 ex. i kospillning å sandmark. — Omb.: Höje äng. 2 ex. i hästspilling

Cetonia aurata L. *ab. piligera* MULS. — Omb.: Höje äng.

Fam. **Hydrophilidae.**

Anacaena globulus PAYK. — Htr.: Ej sällsynt i källvatten och i skogsbäckar.

Cercyon bifenestratus KÜST. — Tåk.: Holmen. 1 ex. i drift-randen. — Dag.: 1 ex. bland fuktigt löv.

C. convexiusculus STEPH. — Tåk.: Lindön. 1 ex. (G. M.)

C. lateralis MRSH. — Htr. En av släktets allmännaste arter i spillning och ruttnande vegetabilier.

C. marinus THOMS. — Htr.: Vanlig vid sjöstränder. Vid Tåkern ytterligt allmän.

Cryptopleurum crenatum PANZ. — Vät.: Alvastra. $\frac{13}{6}$ 29. 1 ex. bland detritus å småstenig grusstrand.

Enochrus melanocephalus OLIV. — **Tåk.:** Hov. $\frac{8}{5}$ 27. 1 ex. vid stranden.

Helophorus laticollis THOMS. — **Tåk.:** Hånger. $\frac{15}{5}$ 28. 1 ex. i vattengrop med lerbotten och sparsam vegetation.

H. strigifrons THOMS. — **Htr.:** Mindre allmän i små vattensamlingar på ler- och grusbotten, i såväl slätt- som skogsområdet.

Hydraena britteni JOY. — **Slä.:** Alvastra dammen. Mars 1927 — 29 ett 40-tal ex. övervintrande i Typhas bladslidor. — **Tåk.:** Holmen. $\frac{3}{6}$ 29. 1 ex. i vegetationsfyllt dike.

H. gracilis GRM. — **Hol.:** Ödeshögs s:n. $\frac{22}{5}$ 28. Ett 20-tal ex. på undersidan av stenar i forsande skogsbäck, de flesta in copula.

Hydrochus brevis HRBST. — **Tåk.:** Sällsynt vid stranden. — **Hol.:** St. Åby s:n. 2 ex. i Carex-Sphagnumkärr.

Laccobius alutaceus THOMS. — **Tåk.:** Ej allmän vid stranden och i vattengropar innanför denna. — **Slä.:** I åkerdiken med lerbotten. — **Vät.:** I grund vik med sandbotten.

L. minutus L. — **Htr.:** Släktets vanligaste art, vilken förekommer i såväl större som mindre vatten.

L. bipunctatus F. — **Htr.:** Som föregående, men mycket sällsyntare.

L. nigriceps THOMS. — **Slä.:** Vadstena. Ej sällsynt i åkerdiken med lerbotten. — **Tåk.:** Svålinge. 1 ex.

Limnebius aluta BEDEL. — **Slä.:** Alvastra dammen. Mars 1927 — 29 7 ex. övervintrande i Typhas bladslidor.

L. crinifer REY. — **Omb. och Tåk.:** Allmän i vatten å ler- och grusbotten, även i källor.

L. truncatulus THOMS. — **Htr.:** Ej sällsynt i alla slags stillastående vatten.

Megasternum boletophagum MRSII. — **Htr.:** Ej sällsynt i lövkomposter, stundom allmän i granbarrhögar.

Ochtebius bicolon GRM. — **Slä.:** Ålebäcken. $\frac{29}{10}$ 27. 1 ex. — **Tåk.:** Svålinge. $\frac{22}{4}$ 29. 1 ex. i strandskogens mossor.

Philydrus coarctatus GREGLER. — **Slä.:** Alvastra dammen. Ej sällsynt. — **Tåk.:** Furåsa. Flera ex. i temporära vattensamlingar.

Spercheus emarginatus SCHALL. — **Tåk.:** I allmänhet sällsynt, utom vid Svanhalsstranden, där en gång, d. $\frac{23}{5}$ 29, 7 ex. fångades i grunt vatten å tämligen grusig botten med rik undervattensvegetation.

Fam. Ostomidae.

Nemosoma elongatum L. — **Omb.:** Elstorpsplanteringen. $\frac{10-20}{10}$ 27. 7 ex. i vinterhuggen, armgrov, tunnbarlig grävned, varest arten levde i gångarna hos *Pityophthorus micrographus* L. Veden låg upplagd i skuggigt och fuktigt läge. — **Hol.:** St. Åby s:n.

²⁰⁻³⁰/₇ 29. 27 ex. i en genom angrepp av *Polygraphus poligraphus* L. och *Pityophthorus micrographus* L. torkande, undertryckt gran, som växte i ett starkt överslutet, 100-årigt barrblandbestånd. Fler-talet ex. befunno sig i gångarna hos den förstnämnda arten; somliga individer kunde iakttas redan utifrån, där de sutto i *Polygraphus*' ingångshål med halva kroppen stickande utanför.

Thymalus limbatus FABR. — Htr.: Föga sällsynt under svampig gran-, bok- och björkbark samt i dipterlarvnät på undersidan av *Polyporus*-arter.

Fam. Nitidulidae.

Cybocephalus politus GYLL. — Tåk.: Holmen. ²³/₃ 30. 1 ♂ i strandskogens mossor.

Cychramus quadripunctatus HRBST. — Hol.: Trehörna s:n. Många ex. i skivsvampar på senhösten; även på *Spiraea*-blommor.

Epuraea abietina J. SAHLB. — Omb.: Höje äng. ²/₈ 88. 2 ex. vid håvning. — Dag.: Holmen. ²⁹/₈ 28. Talrika ex. i blommorna av *Spiraea ulmaria*.

E. angustula ER. — Omb.: Skogsskolan. ¹⁵/₆ 29. 1 ♂ under granbark hos *Ips typographus* L.

E. boreella ZETTERST. — Omb.: Kohagen. 2 ex. på senhösten under barken av stående gran i av *Dryocoetes autographus* RATS. övergivna gångar.

E. debeli REITT. — Omb.: Skogsskolan. ¹⁹/₈ 28. 1 ♀ i färsk mörkborrgångar under tunn tallbark. Stammen hade under våren fallts och fått ligga kvar i riset. Beståndet är en något överslutet, 50-årig tallplantering. — Av denna överallt ytterst sällsynta art är blott ett svenskt ex. tidigare känt, nämligen från Loos i Hålsingland (JANSSON).

E. (Omosiphora) limbata OLIV. — Omb. och Tåk.: Ej allmän bland löv, mossor och ruttande vegetabilier.

E. melina ER. — Omb.: Stocklycke. ²/₈ 28. 1 ♀ håvat i skogsglänta. — Tåk.: Ramstad. ¹²/₅ 29. 1 ♂ i björksav.

E. nana REITT. *ab. binotata* REITT. — Vät.: Alvastra. ²⁰/₆ 29. 1 ex. håvat.

E. ? nov. sp. — Hol.: Rök s:n. Lysings härads allmänning. ²⁷/₅ 29. Ett 20-tal ex. på halvgröna granbarr, ännu kvarsittande å grenarna efter vinterns avverkning i gammal mossrik barrblandskog. Beskuggat, fuktigt läge. Högländ moränmark. — Omb.: Höje äng. ²⁶/₅ 29. 1 ex. håvat. — Enligt meddelande från dr O. SJÖBERG, som haft vänligheten granska eller bestämma samtliga mina *Epuraea*, rör det sig här om en med största sannolikhet ny art.

E. oblonga HRBST. — Hol.: Trehörna s:n. ¹⁻²/₆ 28. Täm-ligen talrik, jämte den ännu allännare *E. pygmaea* GYLL., under

barken på färska granstubbar. Gammal, mossrik barrblandskog, fuktigt läge.

E. pygmaea GYLL. — Htr. Allmän under barrträdsbark i Ipidgångar, vid trädsaft samt i granbarrhögar.

E. rufomarginata STEPH. — Tåk.: Ramstad. ¹¹/₁₁ 26. 2 ex. i gräset vid foten av alar, angripna av *Dryocoetes alni* GEORG.

E. silacea HRBST. — Hol.: Rök s:n. ¹⁶/₆ 28. 1 ex. på *Polyporus fomentarius*.

E. thoracica TOURN. — Omb.: Skogsskolan. 2 ex. ²⁹/₇ 28 och ²⁰/₇ 29 i mörkborggångar. Samma bestånd, vari *deubeli* levde.

E. variegata HRBST. — Hol.: Trehörna s:n. 5 ex., samtliga å björksvampar (*Pol. fomentarius*).

Meligethes¹ lumbaris STRM. — Omb.: Ej sällsynt i hägg- och hagtornsblommor.

M. pedicularius GYLL. — Slä.: Heda s:n. ⁹/₆ 28. Allmän å labiater.

Rhizophagus eribratus GYLL. — Hol.: St. Åby s:n. ²³/₇ 29. 2 ex. under den fuktiga barken av kullbläst asp.

R. grandis GYLL. — Omb.: Norra planteringen. ¹⁴/₁₀ 28. 1 imago, 1 puppa och talrika larver av växlande storlek i larvhålorna hos *Dendroctonus*. — Hol.: Trehörna s:n. ²⁰/₉ 29. 3 ex. (imago) hos d:o.

R. nitidulus FABR. — Omb.: Skogsskolan. ¹⁷/₁₀ 27. 1 ex. hos *Dryocoetes autographus*. — Hol.: Ödeshögs s:n. ⁸/₁₀ 27. 1 ex. hos *Dryocoetes alni*.

R. parallelocollis GYLL. — Tåk.: Holmen. ⁸/₇ 27. 1 ex. under asp bark.

R. parvulus PAYK. — Slä.: Heda s:n. 2 ex. hos *Scolytus Ratseburgi* JANSSON. — Tåk.: Flerstädes under björkbark, men talrikast på våren vid björksaft.

R. perforatus Er. — Tåk.: Furåsa. ¹⁵/₄ 28. 1 ♂ under barken av halvtorr klibbal.

Soronia punctatissima ILLIG. — Omb.: 1 ex. (G. M.)

Thalycra fervida OLIV. — Omb.: Stocklycke. ²⁵/₈ 27. 1 ex. hävat mot kvällen i skogslänta.

Fam. Cucujidae.

Dendrophagus (Brontes) crenatus PAYK. — Hol.: Trehörna s:n. ²/₆ 28. 2 ex. under barken av vindfädd gran i mosse.

Laemophloeus alternans ER. — Hol.: St. Åby s:n. ³⁰/₇ 28. 4 ex. under barken av stående torkande gran, angripen av *Pityophthorus micrographus* L.

¹ Större delen av materialet till detta släkte ännu obestämt.

Monotoma angusticollis GYLL. — Omb.: Skogsskolan. $\frac{1}{5}$ 25. 2 ex. hos *Formica rufa*.

M. bicolor VILLA. — Dag.: Holmen. På hösten ej sällsynt i halmkompost.

M. brevicollis AUB. — Omb.: Höje äng. $\frac{24}{100}$ 29. 1 ex. i ek-saftfuktad mossa.

M. conicicollis GUER. — Omb.: Ett par ex. — Hol.: Ödeshögs s:n. $\frac{20}{100}$ 29. Talrik hos *Formica rufa*, men blott i en av c:a 20 undersökta stackar.

Silvanoprus fagi GUER. — Omb.: Höje. $\frac{5}{100}$ 29. 1 ex. i granbarrhög. — Hol.: Rök s:n. $\frac{7}{100}$ 29. 2 ex. i granbarrhög. Gammal, mossrik barrblandskog. Skogsås och nordläge.

Fam. Cryptophagidae.

Atomaria (s. str.) bella REITT. — Omb.: Höje. $\frac{4}{100}$ 27. 4 ex. på fönstret till en uthusbod.

A. (Anchicera) clavigera GNGLB. — Tåk.: Holmen. $\frac{28}{100}$ 29. 2 ex. i strandskogens mossa. — Av denna överallt mycket sällsynta art äro förut 2 svenska fynd kända, nämligen 4 ex. under tång vid Rälla på Öland (MJÖBERG, JANSSON) och 1 ex. i Markkärret, Närke (JANSSON).

A. (Anchicera) munda ER. — Dag.: Holmen. Lokalt ej s. bland halmrester i lador.

A. (Anchicera) nigripennis PAYK. — Dag.: Ej sällsynt bland halmrester i lador.

A. (Anchicera) morio KOLEN. — Dag.: Holmen. $\frac{37}{100}$ 30. 3 ex. bland mögliga halmrester i lada.

A. (Anchicera) ornata HEER. — Hol.: Rök s:n. $\frac{22}{100}$ 29. 2 ex. på med mögelsvampar beklädda granbarr. — Omb.: Höje äng. $\frac{7}{100}$ 29. 2 ex. i granbarrhög.

A. (Anchicera) peltata KR. — Htr.: Ett tiotal ex. vid hävning, i björksav och (de flesta) i halmkompost.

A. (Anchicera) ruficornis MRSH. — Htr.: I ogräs-, kompost- och barrhögar samt oftast vid hävning, tämligen allmän.

A. (Anchicera) turgida ER. — Omb.: Ej sällsynt i granbarrhögar, som ligga fuktigt till. — Hol.: St. Åby s:n. Samma slags lokal.

A. (s. str.) umbrina GYLL. — Vät.: Alvastra. $\frac{13}{100}$ 29. 1 ex. hävat.

A. (Anchicera) Zetterstedti ZETTST. — Tåk.: Lindön. $\frac{6}{100}$ 84. 1 ex. (G. M.)

Cryptophagus affinis STRM. — Htr.: Ej allmän bland halmrester i lador.

- C. badius* STRM. — Sällsynt bland halmrester i ladorna.
- C. distinguendus* STRM. — Dag.: Holmen. $\frac{31}{3}$ 30. 1 ex. bland halmrester i lada.
- C. fumatus* MARSH. — Omb.: Höje. 2 ex. å uthusväggar.
- C. pilosus* GYLL. — Htr.: Ej sällsynt bland halmrester.
- C. saginatus* STRM. — Htr.: Allmän bland halmrester.
- C. scutellatus* NEWM. — Htr.: Allmännaste arten bland halmrester.
- C. setulosus* STRM. — Htr.: Flera ex. bland halmrester och i humlebon.
- C. umbratus* ER. — Omb.: Höje äng. $\frac{14}{6}$ 29. 2 ex. på död hög, utlagd i barrskogskanten. — Denna art är synonym med *ruficornis* REITT., men ej med *ruficornis* STEPH. som det i GRILLS katalog oriktigt anges.
- Emphytus glaber* GYLL. — Htr.: Hos *Formica rufa*. Myrstackar, vari arten lever, äro sällsynta. Däri finnes den dock vanligen i antal.
- Ephistemus globosus* WALT. — Tåk.: Holmen. $\frac{28}{4}$ 29. 3 ex. i strandskogens mossor. — Omb.: Höje äng. $\frac{23}{5}$ 29. 1 ex. hävat.
- Pteryngium crenatum* GYLL. — Rök s:n. $\frac{7}{6}$ 29. 1 ex. vid basen av *Polyporus pinicola* i gammal, mossrik barrblandskog. — Slä.: Rogslösa. $\frac{15}{7}$ 84. 6 ex. (G. M.)
- Telmatophilus Schönherri* GYLL. — Tåk.: Vintertiden lokalt allmän i *Typha*s bladslidor.
- T. typhae* FALLÉN. — Htr.: Tämligen allmän på *Typha*.

Fam. **Phalacridae.**

- Phalacrus caricis* STRM. — Hol.: I juli allmän å *Carex* i skogskärr.
- Stilbus atomarius* LIN. (*piceus* THOMS.) — Tåk.: Flerstädes. Övervintrande i strandskogens mossor. — Slä.: Ålebäcken. 2 ex. vid hävning å sank äng.

Fam. **Lathridiidae.**

- Corticaria abietum* MOTSCH. — Omb. och Hol.: Enstaka ex. under barkflårn å *Ipidangripna*, stundom även helt friska granar.
- C. bella* REDTB. — Omb.: Skogsskolan. 1 ex. hos *Dryocoetes autographus*.
- C. lapponica* ZETT. — Hol.: Trehörna s:n. $\frac{2}{6}$ 28. 1 ex. på undersidan av *Polyporus fomentarius*. — I Entomol. Tidskr. 1927, p. 220 framhåller JANSSON, att arten synes vara stenotop, i det den efter allt att döma endast lever på nämnda björksvamp, ett uttalande, för vilket detta fynd lämnar ytterligare belägg.

C. longicollis ZETT. — Htr.: Allmän hos myror.

C. saginata MNNH. — Tåk.: $\frac{21}{3}$ 27. 1 ex. i strandskogens mossa. — Dag.: Holmen. $\frac{8}{9}$ 29. 1 ex. under växttacket i skogsdike. — SJÖBERG har i Entom. Tidskr. 1928, s. 124, från Loos (Hälsingland) anmält det första svenska fyndet av denna art, som enligt vad redaktör JANSSON i brev meddelat också, av amanuens H. LOHMANDER, anträffats på Öland och Gotland samt i Bohuslän, varför arten sålunda torde ha vidsträckt utbredning.

C. umbilicata BECK. — Omb.: Ej sällsynt vid hävning i skogsbrynet å bergets sydsluttningar, särskilt omkring Alvastra grusgropar. Juni—Juli.

Corticarina similata GYLL. — Omb.: Höje äng. Sällsynt vid hävning i ängarna. — Slä.: Rogslösa. 1 ex. (coll. Mort.)

Enicmus hirtus GYLL. — Hol.: St. Åby s:n. $\frac{17}{7}$ 29. 1 ex. i myxomycet å tallstubbe.

E. rugosus HRBST. — Omb. och Hol.: Stundom talrik i myxomyceter å tall samt i svampmögel under granbark.

Lathridius Bergrothi REITT. — Htr.: Bland halmrester i ladorna, ofta talrik.

L. nodifer WESTM. — Htr.: Ej allmän i tall- och granbarrhögar, lövkomposter och svampar, men oftast vid hävning.

L. rugicollis OLIV. — Htr.: Ej sällsynt i granbarrhögar och vid hävning.

Melanophthalma transversalis GYLL. — Htr.: Bland löv, vid växtrötter å sandig mark, på blommande hagtorn o. s. v.

Fam. Mycetophagidae.

Mycetophagus populi FABR. — Omb.: Stocklycke. $\frac{2}{7}$ 27. 4 nykläckta imagoex. i av svampmycel genomvävd bokved.

Fam. Sphindidae.

Aspidiphorus (Coniporus) orbiculatus GYLL. — Hol.: St. Åby s:n. $\frac{17}{7}$ 29. Talrik i myxomyceter å tallstubbar. — Omb.: Stocklycke.

Sphindus dubius GYLL. — Hol.: I sällskap med föregående och även talrik.

Fam. Cisidae.

Cis alni GYLL. — Htr.: Tämligen sällsynt på halvtorr hassel, grå- och klibbal, i synnerhet på träd angripna av *Dryocoetes alni*.

C. castaneus MELL. — Omb.: Höje. $21/6$ 28. 1 ex. på Polyporus betulinus; talrika ex. i en eksvamp.

C. lineatocribratus MELL. — Hol.: Trehörna s:n. $17/7$ 29. 1 ex. i Polyporus fomentarius.

Ennearthron cornutum GYLL. — Hol.: St. Åby s:n. 1 ex. i Polyporus betulinus; talrika ex. i en eksvamp.

Rhopalodontus perforatus GYLL. — Omb.: V. Djurledet. $28/7$ 84. 1 ex. (G. M.)

Fam. Colydiidae.

Cerylon ferrugineum STEPH. — Hol.: St. Åby s:n. Juni—juli. 7 ex. i dipterlarvnät å undersidan av Polyporus fomentarius. — Ödeshögs s:n. $17/9$ 28. 6 ex. under asp bark.

Colydium elongatum FBR. — Omb.: Kohagen. Sammanlagt 7 ex., tagna höst och vår i gamla granar, angripna av *Ips typographus* och *Dryocoetes autographus*. Skalbaggarna sutto alltid i barkborrarnas flyghål med halva kroppen stickande utanför öppningen.

Myrmecoxenus vaporariorum GUÉR. — Dag.: Holmen. I Entom. Tidskr. 1928, p. 132 är meddelat, att 12 ex. av arten anträffats i gammal halmkompost. Sedan dess har något nytt fynd icke gjorts.

Orthocerus clavicornis ER. — Omb.: Alvastra grusgröpar. $8/6$ 29. 1 ex.

Fam. Endomychidae.

Mycetaea hirta MRSH. — Htr.: Bland halmrester ofta allmän; sällsynt bland torra löv i skogarna.

Mycetina cruciata SCHALL. — Hol.: St. Åby s:n. 1 ex.

Fam. Coccinellidae.

Coccidula scutellata HRBST. — Tåk.: Sällsynt på vattenväxter.

Halyzia vigintiguttata L. ab. *trigrina* LIN. — Omb.: 1 ex. — Tåk.: Hånger. $8/4$ 27. 1 ex. bland löv i hasseläng.

Hippodamia septemmaculata DEG. — Hol.: I kärr på Carex och Menyanthes. — Tåk.: Furåsa. Sällsynt på Carex i sumpängarna.

Platynaspis luteorubra GOEZE. — Omb.: V. Djurledet. 2 ex. (G. M.); Alvastra grusgröpar 1 ex.

Scymnus ater KUGEL. — Tåk.: Holmen. $29/3$ 29. 4 ex. bland fuktigt löv i strandskogen.

- S. auritus* THUNB. — Htr.: Under försommaren allmän å ek.
S. bipunctatus KUGEL. — Omb.: Höje. $\frac{1}{9}$ 84. 1 ex. (G. M.)

Fam. Dermestidae.

- Deymestes laniarius* ILLIG. — Omb.: Alvastra grusgröpar. 3 ex.
Globicornis corticalis EICHH. — Omb.: Borgen. $\frac{27}{11}$ 27. 1 ex.
 under lös bark å murken lind. — Två svenska fynd äro förut
 kända, nämligen från Särö och Råda i Göteborgstrakten.
G. marginata PAYK. — Tåk.: Svanhals. $\frac{6}{11}$ 27. 1 ex. under
 barken av torrtall.

Fam. Byrrhidae.

- Cytilus auricomus* DEFTSCH. — Tåk.: I strandskogens fuktiga
 mosstäcke, dock ej på långt när så allmän som *sericeus* FORSTER.
 — Dag.: Ett par ex. i mosstuvor.
Morychus aeneus FBR. — Slä.: Skänninge. $\frac{1}{6}$ 29. I ett
 stort grustag allmän. — Vät.: Alvastra. $\frac{13}{6}$ 29. 1 ex. vid grus-
 stranden.
Porcinolus murinus FABR. — Omb.: Stocklycke. $\frac{31}{8}$ 84. 1 ex.
 (G. M.)
Syncalypta setigera ILLIG. — Slä.: Skänninge. $\frac{1}{6}$ 29. 1 ex.
 i grustag. — Vät.: Alvastra. På grusbrinkarna vid Vättern.

Fam. Dryopidae.

- Dryops Ernesti* GOZIS. — Htr.: På sumpiga marker, mest en-
 staka.
D. griseus ER. — Htr.: Vanlig och vid Tåkern tidigt på vå-
 ren ytterst allmän i temporära vattensamlingar på lerbotten.
Limnius tuberculatus MÜLL. — Slä.: Ålebäcken. 1 ex. (G. M.)

Fam. Buprestidae.

- Harboloma nana* HRBST. — Vät.: Ödeshögs s:n. $\frac{19}{7}$ 29. Ett
 10-tal ex. på *Geranium sanguineum*, som där växer i bergskrevorna.
 — Omb.: Enstaka ex.

Fam. Trixagidae.

- Trixagus carinifrons* BONV. — Omb.: Enstaka ex. vid håvning
 av skogsgräs.
T. dermestoides L. — Htr.: Tämligen allmän vid håvning av

skogsräs. Vid tre olika tillfällen även observerad i halmkompost. Då dessa ex. voro utfärgade, kan det tänkas, att djuren här genomlevt sin utveckling.

Fam. Elateridae.

Adelocera conspersa GYLL. — Omb.: 1 ex. (G. M.)

A. fasciata L. — Htr.: Imago maj—juni. Tämligen sällsynt i murkna barrträdsstubbar.

Cardiophorus atramentarius ER. — Slä.: V. Tollstad s:n. $\frac{7}{6}$ 28. 1 ex. genom skakning av jorden omkring rötterna av ett *Verbascum thapsus*-stånd i en grushåla. — I Finland (*Notulae Entomologicae* 1921, p. 100) har det befunnits, att alla förut till *ebeninus* GERM. bestämda ex. äro *atramentarius*. Sannolikt är förhållandet det samma hos oss. Redaktör JANSSON har meddelat mig, att den art, han anträffat vid Örebro och vars utveckling han i *Entomol. Tidskr.* 1920 h. 2—4 beskrivit, är samma som den finska och sålunda *atramentarius*.

Elater pomonae STEPH. — Hol.; St. Åby s:n. $\frac{11}{7}$ 27. 1 ex. i blomma av prästkrage.

E. sanguinolentus SCHRANK. — Omb.: Höje äng. $\frac{24}{7}$ 27. 1 ex. av huvudformen å hassel.

E. tristis L. — Hol.: Under försommaren ej sällsynt å unga barrträd.

Hypnoidus (Negastrius) pulchellus L. — Htr.: Ej ovanlig i grusgropar invid gräsrotter samt vid sandstränder. — En annan som mera sällsynt ansedd art, *H. (Zorochrus) dermestoides* HRBST., är ej anträffad i Ombergstrakten, men däremot vid sjön Glan i Kvillinge s:n, där den förekom talrikt vid växtrötter under småstenar å grusstranden.

Limonius minutus L. — Tåk.: Hånger. 2 ex. vid hävning å torr gräsmark. — Omb.: 1 ex.

Fam. Helodidae.

Helodes marginata FBR. — Hol.: Ödeshögs s:n. På blommande hägg i bäckdal, 3 ex. av *huvudformen*, 4 ex. av *ab. nigricans* SCHILS.

Prionocyphon serricornis MÜLL. — Omb.: Stocklycke. $\frac{2}{8}$ 28. 1 ♂ i murken av myror bebodd ek.

Fam. Cantharidae.

Dictyopterus affinis PAUK. — Omb.: Stocklycke. $\frac{2}{8}$ 28. 1 ex. hävat i en skogsglänta.

D. Cosnardi CHEVL. — Omb.: Höje äng. $^{21/5}$ 28. 1 ex. vid hävning omkring murkna lövträd; $^{23/5}$ 30. 1 ex. å samma lokal.

D. rubens GYLL. — Omb.: Stocklycke. $^{25/7}$ 28. 1 ex. sittande vid rothalsen av en gammal murken bok, insprängd i 150-årig naturskog av gran. — Denna uppenbarligen mycket sällsynta art togs i Sverige första gången vid Sundsvall och är sedermera även känd från Trångsviken, Jämtland, genom ett fynd av DAHLGREN.

Malthodes flavoguttatus KIESW. — Slä.: Ålebäcken. $^{17/7}$ 29. 1 ♂ hävad å sank ängsmark.

M. fuscus WALT. — Omb. och Hol.: Sällsynt.

M. guttifer KIESW. — Hol.: Allmän på lövbuskar (björk). — Tåk.: Holmen.

Nepachys cardiaca LIN. — Omb.: Nyhagshygget. 3 ex. vid hävning å gräsmark. — Hol.: Trehörna s:n. 1 ex. å ungtall.

Rhagonycha atra LIN. — Htr.: Mindre allmän å Coniferer.

R. elongata FALL. — Hol.: Trehörna s:n. 2 ex. å ungtall.

R. lutea MÜLL. — Vät.: Ödeshögs s:n. $^{19/7}$ 29. 2 ex. på lind i en bergskreva.

Fam. Cleridae.

Corynetes coeruleus DEGEER. — Hol.: Ödeshögs s:n. $^{22/5}$ 28. 9 ex. (kopulerande) på vegetationen intill uthusvägg, genomborrad av Anobiider.

Thanasimus rufipes BRAHM. — Htr.: Endast observerad på mörkborrhörig tallar.

Fam. Anobiidae.

Anobium emarginatum DFTSCH. — Omb.: Höje. $^{1/7}$ 26. 1 ex. å husvägg.

A. nitidum HRBST. — Omb.: S. Djurledet. $^{15/7}$ 28. 1 ex. i murken asp.

Dryophilus pusillus GYLL. — Omb.: Icke ett enda ex. har jag lyckats finna på Coniferer; däremot erhålles arten ofta under högsommaren vid hävning på gräsrika marker i skogarna.

Ernobius abietinus GYLL. — Omb.: Ej sällsynt i ängarna vid hävning utmed barrskogskanter. — Vät.: Hageby. Ett par ex. hävade i tallplantering.

E. abietis FABR. — Omb.: I gamla, på marken nerfallna gran-kottar samt vid hävning.

E. nigrinus STRM. — Hol.: Trehörna s:n. $^{17/7}$ 29. 1 ex. hävat i gammal barrblandskog.

Hedobia imperialis LIN. — Omb.: Enstaka ex. i ängarna på hassel o. a. lövbuskar.

Fam. **Ptinidae.**

Niptus hololeucus FALDERM. — Omb.: Borghamn. 2 ex. (G. M.); Höje. 2 ex.

Ptinus bicinctus STRM. — Tåk.: Holmen. 2 ex. vid ladugårdsvägg; 1 ex. i mossa kring tallstam i strandskogen. — Dag.: $\frac{18}{3}$ 30. 1 ♀ bland halmrester i lada.

P. subpilosus STRM. — Tåk.: Ramstad. 1 ex. bland trädmossa i strandskogen. — Omb.: På flera platser i trädmossa samt vid ett tillfälle under granbark i av *Dryocoetes autographus* övergivna gångar.

P. villiger REITT. — Tåk.: Holmen. 1 ♀ vid ladugårdsvägg. Dag.: $\frac{18}{3}$ 30. 1 ♂ bland halmrester i lada.

Fam. **Tenebrionidae.**

Hypophloeus linearis F. — Htr.: Ej sällsynt i gångarna hos *Pityogenes*-arter.

H. longulus GYLL. — Omb.: 1 ex.

Melanimon tibiale F. — Vät.: Alvastra. Ett par ex. vid grustranden. — Slå.: Skänninge. $\frac{1}{6}$ 29. Allmän i stort grustag.

Palorus (Caenocorse) depressus F. — Omb.: Skogsskolan. $\frac{1}{5}$ 23. 3 ex. — Tåk.: Holmen. $\frac{16}{5}$ 29. 1 ex. — På båda platserna hos *Formica rufa*. Endast den mindre formen anträffad.

Scaphidema metallicum REDT. — Omb.: Höje äng. $\frac{20}{10}$ 27. 1 ex. under barken av på marken liggande, murken sålg. — Tåk.: Holmen. $\frac{8}{5}$ 29. 1 ex. i en murken båt.

Uloma Perroudi MULS. — Hol.: St. Åby s:n. $\frac{1}{8}$ 27. Flera ex. under brädlappar vid sågspånshög.

Fam. **Alleculidae.**

Allecula morio F. — Omb.: S. Djurledet. $\frac{17}{7}$ 28. 1 ex. på murken asp.

Cteniopus sulphureus L. — Omb.: Endast anträffad inom ett mycket begränsat område i skogsbrynet v. om Turisthotellet, där arten under sensommaren uppehåller sig i blommorna av Umbellater. Av de tillvaratagna ex. tillhöra 10 *ab. palpalis* SEIDL. och 1 *ab. sulphuratus* GMEL.

Mycetochara linearis ILLIG. — Omb.: S. Djurledet. $\frac{30}{7}$ 28. 1 ex. i murken ask.

Prionychus ater F. — Omb.: S. Djurledet. 3 ex. i murken asp under juli.

Pseudocistela ceramboides L. — Omb.: 1 ex. (G. M.). — Hol.: St. Åby s:n. $\frac{20}{7}$ 28. 1 ex. på sågat lövträdsvirke.

Fam. Melandryidae.

Abdera flexuosa PAYK. — Hol.: Rök s:n. $\frac{17}{6}$ 29. 1 ex. på Polyporus fomentarius, växande på björk.

Hallomenes axillaris ILLIG. — Hol.: $\frac{15}{7}$ — $\frac{15}{8}$. I stor mängd i Polyporus betulinus. — Omb.: 1 ex. (G. M.)

H. binotatus QUENS. — Hol.: St. Åby s:n. Tillsammans med föregående, men sällsyntare. — Omb.: 3 ex. (G. M.)

Tetratoma ancora FBR. — Omb.: 1 ex. (G. M.)

T. fungorum F. — Omb.: Kohagen. Ett 20-tal ex. å Polyporus betulinus och under barken av den murkna björkstubbe, på vilken svamparna växa.

Zilora ferruginea PAYK. — Hol.: Ödeshögs s:n. 1 ex. under barken av gammal, grov torrgran.

Fam. Mordellidae.

Anaspis marginicollis HÅK. LINDB. — Omb.: Enstaka ex. vid håvning.

Mordella maculosa NAEZ. — Htr.: Ej sällsynt på granstubbar i svampen Lenzites, vari arten genomlever sin utveckling.

Mordellistena lateralis OLIV. — Omb.: Vid Borghamn och i skogsbrynet v. om Turisthotellet hava under sommarens senare del enstaka ex. anträffats i blommorna av Spiraea ulmaria.

M. parvula GYLL. — Omb.: Sparsamt förekommande vid håvning å torr gräsmark.

Tomoxia biguttata GYLL. — Omb.: 2 ex. vid håvning.

Fam. Anthicidae.

Anthicus ater PANZ. — Tåk.: 3 ex. i driftranden på våren. — Dag.: Holmen. 5 ex. i halmkompost, mars 1927—29.

A. formicarius GOEZE. — Omb., Slä. och Vät.: Vid håvning på gräsmark intill ladugårdsväggar.

Hylophilus (Euglenes) nigrinus GERM. — Omb.: Stocklycke. $\frac{15}{7}$ — $\frac{15}{8}$. Tämligen talrik mot solnedgången på gräset i barrskogs-kanten intill de sandiga åkrarna, men blott inom ett helt litet område.

H. (Englenes) pygmaeus GYLL. — Omb.: Höje. $\frac{1}{8}$ 28. 1 ex. flygande mot solnedgången.

Fam. **Oedemeridae.**

Calopus serraticornis L. — Omb.: Ett 10-tal ex. flygande mitt på dagen, maj.

Fam. **Pythidae.**

Rabocerus Gabrieli GERH. — Omb.: Stocklycke. 1 ex. — Tåk.; Renstadparken. Ett 10-tal ex. utanpå barken av halvdöda klubbalar, angripna av *Dryocoetes alni* GEORG.

Sphaeriestes castaneus PANZ. — Hol. och Tåk.: Vintertid i barkspringor vid foten av tallar.

Fam. **Cerambycidae.**

Acanthoderes clavipes SCHRANK. — Omb.: 2 ex. (G. M.)

Callidium coriaceum PAYK. — Omb.: 1 ex. — Hol.: St. Åby s:n. $\frac{17}{7}$ 28. 1 ex. å brädstapel.

Clytus detritus L. — Omb.: 1 ex. (G. M.)

Monochamus quadrimaculatus MOTSCH. — Omb.: 1 ex. (G. M.)

Necydalis major L. — Omb.: 2 ex. (G. M.)

Saperda scalaris L. v. *hieroglyphica* PALL. — Hol.: Ödeshögs s:n. 1 ex. Larver har jag funnit i rönn. Imago kläcktes i medio av maj. — Varieteten förekommer sålunda ej uteslutande i fjäll-trakterna, vilket förut antagits (Svensk Insektfauna). Äger även 1 ex. från Bjurfors i Västmanland. Enligt vänligt meddelande från fil. mag. W. HELLÉN, Helsingfors, har varieteten i Finland betydligt större utbredning än huvudformen.

Stenocorus lamed L. — Omb. och Hol.: Enstaka imago-ex. i augusti.

Strangalia attenuata L. — Omb.: 2 ex. (G. M.)

Fam. **Chrysomelidae.**

Aphthona lutescens GYLL. — Som näringsväxt uppgives *Lythrum salicaria*. I Holaveden har jag på flera lokaler sett arten (som imago) allmänt förekomma på *Comarum palustre* i kärr, där *Lythrum* alldeles saknas. Finnes i trakten dock även på den senare växten.

Aphthona ?cyanella REDTENB. — Htr.: Mindre allmän i ängs-marker. — I Danmark finnes denna art, men ej den mycket när-

stående *pygmaea* KUTSCH. Byretsdommer Cand. Jur. VICTOR HANSEN, Köpenhamn, som granskat en del hithörande ex. från Ombergstrakten, skriver i brev bl. a. följande: »Bestemmelsen til *cyanelle* anser jeg ikke for helt sikker; maaske kan der vare Tale om *pygmaea*. Disse 2 Arter er nesten ikke til att kende fra hinanden. HEIKERTINGER har for mig bestemt vore danske eks. til *cyanelle*. Efter WEISE (Naturgeschichte der Insekten Deutschlands. Band VI.) skal der vare en god Forskel i Hannens Könsorgan, som jeg ikke haft Lejlighed til at undersøge . . .» — Sannolikt höra åtminstone vissa ex. från Omberg till samma art, som den holländske entomologen UIJTENBOGGAART hemfört från Kinnekulle och bestämt till *cyanelle* (Svensk Insektfauna 9, Phytophaga. Sid. 101).

Cassida haemisphaerica HRBST. — 1 ex. (G. M.)

C. Panzeri WEISE. — Omb.: Nyhagen. ⁵/₇ 27. 1 ex. på *Scorzonera humilis*. — Vät.: Alvastra. ¹³/₆ 29. 1 ex. vid hävning.

C. prasina ILLIG. — Omb.: Alvastra grusgropar. ²⁴/₈ 29. 1 ex. å *Achillea millefolium*, tillsammans med *C. denticollis* SUFFR. — Tidigare funnen av redaktör JANSSON vid Saltsjöbaden.

Chrysomela geminata PAYK. — Omb.: På *Hypericum*, stundom i mängd.

C. goettingensis L. — Omb.: På våren flera ex., alla krypande å örtrika hyggen.

C. haemoptera L. — Slä.: Broby grusbackar. V. Tollstad s:n. ²¹/₄ 28. 1 ex. under sten å fälladsmark.

C. sanguinolenta L.¹ — Htr.: Ej sällsynt i grusgropar på *Linaria vulgaris*. T. o. m. i närheten av Tåkern (Holmen) med dess fuktiga mossjord har arten vid flera tillfällen observerats på i trädgårdarna förvildad *Linaria* samt på hösten krypande i plogfårorna.

Clytra humeralis SCHNEID. — Omb.: 1 ex. (G. M.)

C. longimana L. — Om denna arts levnadssätt divergera uppgifterna. I Svensk Insektfauna och REITTER (Fauna Germanica) angivas pilarter vara näringsväxten, i KUHNT (Ill. Bestimmungstabellen der Käfer Deutschlands) *Hypericum*, i SCHAUFUSS (Calvers Käferbuch) *Trifolium montanum*, och i Danmarks Fauna omtalas, att *longimana* lever på torra marker och skogsslätter, varest den träffas i blommor. Samtliga de 6 ex., som jag på Omberg insamlat, ha under juli erhållits vid hävning på torr gräsmark, där även de nämnda örterna växa men däremot ej pilar.

Cryptocephalus exoletus DEG. — Omb.: Alvastra grusgropar. Allmän vid hävning. Juli—augusti. — Vät.: Nässja. Å sandmark.

C. sericerus L. — Htr.: Ej sällsynt på Cichoriaceer.

¹ Denna art är synonym med de tyska författarnas *marginalis* DUFT., varemot deras *sanguinolenta* LIN. är en annan art (se Sv. Insektfauna, 9., sid. 74). Samma uppfattning om arterna har VICTOR HANSEN i sitt 1927 utgivna arbete Danmarks Fauna. 31. Biller. VII. Bladbiller och Bönebiller.

Donacia simplex F. — I Svensk Insektfauna angives Carex- och Glyceria-arter vara näringsväxterna. I fiskdammarna på Omberg förekommer arten dessutom allmänt på Typha.

D. sparganii AHR. — Enligt Svensk Insektfauna på Sparganium och Butomus. Härtill kan läggas Nuphar luteum, på vars blad arten i Holaveden ej sällan träffas.

Haemonia appendiculata PANZ. — Tåk.: Svålinge. $^{19}/_5$ 29. 1 ex. i driftranden.

Haltica palustris WEISE. — Htr.: Lokalt allmän, alltid å sum-piga ställen. Vid Stocklycke damm har jag en gång sett ex. på Epilobium palustre.

H. saliceti WEISE. — Hol.: Förekom år 1928 i största mängd på ek i bergbundna hagmarker nära Ödeshög. Platsen besöktes även året därpå, då emellertid arten var helt och hållet försvunnen. Sannolikt har den kalla och våta sommaren 1928 varit ogynnsam för artens utveckling. Den 19 juli 1928 hade larver ännu icke framkommit ur äggen, som i stort antal sutto fästade på bladens undersida. Samma dag hemfördes 60 imagines, som undersöktes med hänsyn till könsfördelningen. Härvid befunnos 31 ex. vara ♂♂ och 29 ex. ♀♀, en rätt märklig proportion könen emellan, särskilt vid denna tidpunkt, då äggläggningen borde vara avslutad.

Longitarsus atricellus L. — Omb.: Höje äng. 1 ex.

L. nasturtii F. — Vät.: Alvastra. På Anchusa arvensis ett par ex. av den starkt melanistiska aberration, varom JANSSON talar i Entomol. Tidskr. 1927, p. 223. Ex. av huvudformen äro funna å samma lokal.

L. nigerrimus GYLL. — Vät.: Alvastra. $^{13}/_6$ 29. 1 ex. I närheten sank ängsmark.

L. pellucides FAUDR. — Vät.: Alvastra. $^6/_9$ 28. 2 ex. på Convolvulus arvensis i strandbrinken.

L. succineus FAUDR. — Htr.: Allmän å torr ängsmark.

L. tabidus F. — Omb.: Alvastra grusgröpar. I augusti ej sällsynt å Verbascum nigrum.

Melasoma cuprea F. — Tåk.: Furåsa. 7 ex., övervintrande i strandskogens mossor intill videsnår.

Mniophila muscorum KOCH. — Omb.: 1 ex. (G. M.) — Förut känd från Skåne.

Phyllobrotica quadrimaculata L. — Omb.: Alvastra branter. $^{30}/_7$ 29. 1 ex. på Scutellaria.

Phyllotreta flexuosa ILLIG. — Tåk.: Furåsa. 3 ex. på våren i strandskogens mossor.

P. ochripes CURT. — Tåk.; Holmen. Ett par ex. i strandskogens mossor. — Dag.: Holmen. $^{26}/_8$ 28. 6 ex. på Sisymbrium sophia, som växte på fuktig svartmylla.

Prasocuris phellandrii L. — Denna i Tåkernområdet allmänna

art träffas ej endast på Umbellater utan också i mängd på *Caltha palustris*.

Psylliodes cyanoptera ILLIG. — Slä.: Väversunda. $\frac{7}{8}$ 84. 1 ex. vid kyrkan (G. M.)

Syneta betulae F. — Vät.: Ödeshögs s:n. $\frac{20}{7}$ 29. 1 ex. vid stranden. — Denna nordiska art skall leva på björk. I Lycksele lappmark kunde den sommaren 1913 i hundratals insamlas på yngre granar, och på berget Ratanola vid Lekvattnet i Värmland såg jag 5 ex. av arten i juni 1928 under alldeles liknande förhållanden. På i närheten varande björkar, som å båda lokalerna undersöktes, stod *Syneta* ej att upptäcka. Iakttagelserna utgöra ju intet bevis för att *Syneta* livnär sig av granen, men märkligt är, att den med förkärlek uppehåller sig på barrträd, utan att detta skulle vara av någon betydelse för arten i närings- eller fortplantningshänseende.

Fam. Rhinomaceridae.

Diodorrhynchus austriacus OLIV. — Hol.: Rök s:n. $\frac{7}{6}$ 26. 1 ex. av *ab. castaneus* SCHILSK. å tall.

Fam. Attelabidae.

Rhynchites longiceps THOMS. — Hol.: Ödeshögs s:n. $\frac{19}{7}$ 28. 1 ex. å sälg.

R. megacephalus GERM. — Hol.: St. Åby s:n. $\frac{23}{7}$ 28. 1 ex. på ungbjörk.

Fam. Apionidae.

Apion assimile KIRB. — Omb.: Höje äng.

A. astragali PAYK. — Omb.: Ej sällsynt på *Astragalus glycyphyllus*.

A. dissimile GERM. — Omb.: 63 ex. — Slä.: Rogslösa. 6 ex. Samtliga ex. i G. M. — Förf. har ofta sökt efter arten, där *Trifolium arvense* växer, men ej lyckats återfinna den.

A. dispar GERM. — Omb.: 2 ex. (G. M.)

A. ervi KIRB. — På Omberg ytterst allmän på *Vicia sylvatica* och även på *Lathyrus*arter.

A. frumentarium L. var. *cruentatum* WALTON. — Dag.: 3 ex. på *Rumex acetosella*.

A. pallipes KIRBY. — Omb.: Tämligen sällsynt på *Mercurialis perennis*.

A. pomonae F. — Omb.: 1 ex. (G. M.)

A. rubens STEPH. — Dag.: Holmen. Flera ex. på *Rumex acetosella*. — Hol.: St. Åby s:n. 2 ex.

- A. rubiginosum* GRILL. — **Dag.:** Holmen. 2 ex. på *Rumex acetosella*. — **Omb.:** Alvastra grusgröpar. 2 ex.
A. spencei KIRBY. — **Omb.:** 1 ex. (G. M.)
A. virens HRBST. — **Htr.:** Tämligen allmän på *Trifolium*-arter.

Fam. **Curculionidae.**

Amalus haemorrhous HERBST. — **Dag.:** Holmen. $\frac{20}{8}$ 28 och $\frac{26}{7}$ 29 2 ex. å *Polygonum*, som ymnigt växte å en fuktig skogsväg.

Anthonomus cinctus KOLLAR. — **Hol.:** Ödeshögs s:n. $\frac{14}{4}$ 29. 1 ex. bland häggelöv å myllrik mark.

Bagous brevis GYLL. — **Tåk.:** Ett par ex. i driftranden.

B. brevitaris VICTOR HANSEN. — **Tåk.:** Svålinge. $\frac{19}{5}$ 29. 1 ex. i driftranden.

B. curtus BOH. — **Tåk.:** Flerstädes i driftranden på våren. — **Slä.:** Ålebäcksdammen.

B. limosus GYLL. — **Tåk.:** Svanhals. 3 ex. i driftranden. — **Slä.:** Ålebäcksdammen 2 ex.

B. lutolosus GYLL. — **Tåk.:** Svanhals och Svålinge. 2 ex. i driftranden.

B. subcarinatus GYLL. — **Tåk.:** Svålinge. 1 ex. i driftranden. — **Slä.:** Ålebäcksdammen. 3 ex.

Balaninus villosus F. — **Omb.:** Höje äng. $\frac{18}{6}$ 28. 2 ex. på ekar med galläppelbildningar.

Baris artemisiae HERBST. — **Omb.:** Alvastra grusgröpar. Rätt allmän i juli på *Artemisia vulgaris*. — **Tåk.:** Hånger. 1 ex.

Ceutorrhynchidius nigrinus MARSH. — **Htr.:** Mindre allmän å Cruciferer, mest å fuktig mark.

C. pyrrhorhynchus MARSH. — **Slä.:** Ålebäcken. $\frac{22}{8}$ 84. 1 ex. (G. M.)

Ceutorrhynchus angulosus BOH. — **Vät.:** Alvastra. $\frac{13}{6}$ 29. 1 ex. på örter i strandbrinken, antingen *Anchusa arvensis* eller Cruciferer. — **Dag.:** Holmen. $\frac{26}{7}$ 29. 2 ex. vid hävning av örter å fuktig skogsmark.

C. fennicus FAUST. — **Omb.:** Höje äng. $\frac{3}{6}$ 29. 1 ex. — **Dag.:** Holmen. $\frac{26}{7}$ 29. 1 ex. hävat på örter å fuktig skogsmark.

C. marginatus PAYK. — **Omb.:** Stocklycke. $\frac{16}{7}$ 84. 1 ex. (G. M.)

C. rapae GYLL. — **Dag.:** Holmen. Ej sällsynt på *Sisymbrium sophia*, aug.—sept. 1928. — **Omb.:** Alvastra grusgröpar. Ett par ex., därav — egendomligt nog — ett å blommande sälg.

C. syrtes GERM. — **Vät.:** Alvastra. $\frac{13}{6}$ 29. 1 ex. å Cruciferer.

C. timidus GERM. — **Omb.:** Alvastra grusgröpar. $\frac{21}{4}$ 28. 1

ex. — Enligt KÜNNEMAN (Ent. Mitteil. 1920), som reviderat de blå Ceutorrhynchus-arterna, är *timidus* endast att anse som en varietet till *chalybaeus* GERM.

Cleonus grammicus PANZ. — Omb.: Alvastra grusgropar. I en grushåla fann jag d. $^{22}/_5$ 29 1 ex. av denna uppenbarligen mycket sällsynta art, som även för många år sedan anträffats på Omberg (MARKLIN), men i Sverige eljest blott vid Kristianstad (AMMITZ-BÖLL).

Cossonus parallelepipedus HERBST. — Omb.: Skogsskolan. $^{18}/_5$ 28. Larver, puppor och imagines i mängd i gammal innanrutten, vindbräckt gran, i vars inre arten länge levat att döma efter den av larvgångar fullständigt sönderminerade veden och fragmenten efter döda imagines.

Evirrhinus scirpi F. — Slä.: Ålebäcksdammen. $^{11}/_7$ 29. 1 ex. på Scirpus.

E. scirrhosus GYLL. — Slä.: Ålebäcksdammen. Allmän på Carex. — Tåk.: Flerstädes.

Gymnetron rostellum HERBST. — Omb.: 4 ex. (G. M.)

Hylobius picus DEG. — Omb.: Enstaka ex. på gran.

Lepyrus capucinus SCHALL. — 1 ex. (G. M.)

Lixus bardanae F. — 1 ex. (G. M.)

Magdalis linearis GYLL. — Hol.: St. Åby s:n. $^{15}/_7$ 29. 1 ex. hävat.

Orchestes fagi L. — Omb.: Ytterst allmän på bok.

O. quercus L. — Omb.: Tämligen allmän på ek.

Otiorrhynchus hirticornis HERBST. — Omb.: Ett par ex. hävade. — 2 ex. (LINDBERG).

Phytobius canaliculatus FÄHR. — Htr.: Allmän vid sumpiga stränder, framför allt vid Tåkern.

P. Waltoni BOH. — Dag.: Holmen. $^{26}/_7$ 29. 4 ex. på Polygonum å fuktig skogsmark. — Vät.: Alvastra. $^{3}/_8$ 28. 4 ex. å örter i strandbrinken.

P. quadrinodosus GYLL. — Tåk.: 1 ex.

P. velatus BECK. — Tåk.: Hov. $^{8}/_5$ 27. 1 ex. i driftranden.

Phytonomus alternans STEPH. — Tåk.: Svälinge. $^{19}/_5$ 29. 3 ex. i driftranden.

P. murinus FABR. — Omb.: Höje äng. $^{27}/_7$ 28. 1 ♀ vid hävning.

P. viciae GYLL. — Omb.: Under hela sommaren, men särskilt i augusti, ej sällsynt på *Vicia sylvatica*.

Polydrosus flavipes DE GEER. — Omb.: Höje äng. 1 ex. på ek.

Rhinoncus bruchoides HBST. — Tåk.: Mindre allmän å Polygonum-arter.

R. guttalis GRAV. — Arten är allmän vid Tåkern och är be-

tydligt större än vad som i handböckerna uppgives (1,5—2 mm.). Hos somliga ex. uppgår kroppslängden i det närmaste till 3 mm.

Rhyncolus lignarius MARSH. — Omb.: S. Djurledet. $\frac{26}{3}$ 27. 7 ex. i aspved. — Stocklycke. 1 ex. i murken bok.

Sitona puncticollis STRPH. — Htr.: Sällsynt, mest å torra marker.

Trachodes hispidus L. — Omb.: Hjässan. $\frac{24}{4}$ 27. 1 ex. bland torra löv under lind. — Höje äng. $\frac{24}{6}$ 29. 1 ex. under träflisor å ekstubbe. — Hol.: Ödeshögs s:n. $\frac{24}{4}$ 29. 2 ex. bland torra löv å myllrik lövskogsmark.

Tychius flavicollis STEPH. — Slä.: Skänninge. $\frac{1}{6}$ 29. 1 ex. i grustag.

Fam. Scolytidae.

Cryphalus abietis RATZ. — Ynglar på Omberg förutom i gran även allmänt i silvergranens tunnbarkiga delar.

Crypturgus hispidulus THOMS. — Hol.: St. Åby s:n. I gångarna hos *Polygraphus poligraphus* L. (det. EGGERS).

Dendroctonus micans KUGEL. — På Omberg förekommer denna art huvudsakligen i de 50—60-åriga granplanteringarna och där blott sporadiskt. Endast en gång har angrepp i den gamla naturskogen iakttagits. Nästan alla av jättebarkborren angripna stammar, ett 20-tal observerade träd i grovlebsklassen 20—35 cm., hava varit rötskadade. I ett par fall hade skalbaggarna mot sin vana borrat sig in genom den tunna barken på ända till 8 meters höjd från marken. Larverna hade dock här icke lyckats fullborda sin utveckling. Imagines hava anträffats på hösten, dels i sällskap med halv vuxna (3—5 mm. långa) larver, dels i träd, där inga larver funnos, i korta »vintergångar» vid rothalsen. — Hol.: Trehörna s:n. $\frac{20}{9}$ 29. Sex jämförelsevis tunnbarkiga granar i 50-årigt, överslutet barrblandbestånd vid kanten av en mosse innehöllo talrika halv vuxna larver samt ett och annat fullbildat djur. Av granarna voro 2 toppbrutna, 1 rötskadad och de 3 övriga före angreppet sannolikt friska. I mossen närstående, tjockbarkiga och mycket äldre granar hade blivit skonade från angrepp.

Dryocoetes alni GEORG. — Htr.: Denna barkborre förekommer såväl i alkärren på Omberg som i klibbalbestånden vid Tåkerns stränder. Dessutom har jag den antecknad från ett par lokaler i Holavedens skogsbygd och angränsande delar av Småland. — Arten börjar angreppen i toppen och dödar stammen gradvis nedåt, varigenom kronan successivt avtorkar. I de nedre delarna av grövre träd äro gångarna, som äro orienterade i längdriktningen, koncentrerade till ena stamhalvan. Sannolikt har skadeinsekten en god bundsförvant i en svamp, alens grentorka (?*Cryptospora suffusa*),

vilken är allmänt utbredd i trakten. Larver, puppor och imagines träffas samtidigt under vinterhalvåret.

D. hectographus REITT. — Omb.: 1 ex. flygande (det. SPESIVTSEFF). — 1 ex. håvat (LINDBERG). — Hol.: 1 liggande gran.

Ernopus fagi FABR. — Omb.: Stocklycke. ²⁶/₁₁ 27. Några ex. i tunnbarlig bokved.

Hylastes septentrionalis EGGERS. — Hol.: Rök s:n. ¹⁶/₆ 28. Under barken av färska granstubbar i rismosse, i sällskap med *H. cunicularius* ER. — Vät.: Alvastra. ¹³/₆ 29. Under tallbark å 10—15 cm. grova trästycken, som voro mycket fuktiga av överspolande vatten. — Forstrat HANS EGGERS, Stolberg, Harz, har granskat ex. från båda lokalerna (och dessutom från en i Bohuslän) och uttalar att alla ex. höra till denna nyligen uppställda art (Entomolog. Blätter, 1923), som utom från Sverige även kännes från Ussuri (Ostasien). Han håller vidare för sannolikt, att *septentrionalis* hos oss och i Norge ersätter *opacus* ER., vilken art där emot förekommer i Finland.

Hylesinus crenatus FABR. — Iakttagen ej endast på ask utan även på tjockbarkig lind.

Ips acuminatus GYLL. — Hol.: Trehörna s:n. ¹⁶/₆ 28. På martallar i mosse.

Ips sexdentatus BOERN. — Den enda gång arten, som är vanlig i Holavedens skogsbygd, observerats på Omberg, var i en tjockbarkig gran.

Orthotomicus larcis FABR. — Htr.: Ej blott under tallbark, utan stundom även under granbark. I Tåkernområdet rätt allmän (det. SPESIVTSEFF).

O. suturalis GYLL. — Omb.: 1 ♂ och 1 ♀ (G. M.)

Pityophthorus Trägårdhi SPES. — Omb.: (enligt SPESIVTSEFF).

Scolytus laevis CHAP. — Hol.: Ödeshögs s:n. Under alm- och lindbark (det. SPESIVTSEFF).

Trypophloeus asperatus GYLL. — Dag.: Holmen. ²⁶/₇ 29. 1 ex. håvat. — Omb.: 1 ex.

Xyloterus signatus FABR. — Hol.: Trehörna s:n. ¹⁵/₆ 26. 1 ex. på björkved (det. SPESIVTSEFF).

Använd litteratur.

- Danmarks Fauna*. Utgiven av Dansk Naturhistorisk Forening. Köpenhamn. Biller. I—VII.
- DUSEN, P. Ombergstraktens Flora och Geologi. Stockholm 1888.
- Entomologische Blätter*. Jahrg. 1923. Herausg. von R. KLEINE, Stettin.
- Entomologisk Tidskrift*. Utgiven av Entomologiska Föreningen i Stockholm. Årg. 1—50.
- GANGELBAUER, LUDWIG. Die Käfer von Mitteleuropa. Wien. Band I—IV.
- GRILL, CLAES ERIC. Catalogus Coleopterorum Scandinaviae, Daniae et Fenniae. Stockholm 1896.
- GYLLENHAL, LEONARD. Insecta Suecica. Coleoptera. Scaris et Lipsiae 1808—27.
- JANSSON, ANTON. Coleopteren aus dem Sarekgebiet. Naturwissenschaftliche Untersuchungen des Sarekgebirges in Schwedisch-Lappland. Stockholm 1926.
- , Die Insekten-, Myriopoden- und Isopodenfauna der Gottska Sandön. Örebro 1925.
- , Faunistiska och biologiska studier över insektlivet vid Hornsjön på norra Öland. Arkiv för Zoologi. Band 14. N:o 23.
- JOHANSEN, JOH. P. Danmarks Rovbiller. Staphylinidae. Köpenhamn 1914.
- LINDROTH, CARL H. Zur Land-Evertebratenfauna Islands. II. Göteborgs Vet. Handlingar. 1929.
- MORTENSON, ALB. SAM. Entomologiska bidrag till Kinnekulles Fauna. Göteborgs Vet. Handlingar. 1873.
- Notulae Entomologicae*. Editit Societas Entomologica Helsingforsiensis. Årg. I—IX.
- REITTER, EDMUND. Die Käfer des Deutschen Reiches. Stuttgart. Band I—V.
- SAALAS, U. Die Fichtenkäfer Finlands. Helsingfors. I—II.
- SCHAUFUSS, CAMILLO. C. G. Calwers Käferbuch. Stuttgart.
- SEIDLITZ, GEORG. Fauna Baltica. Königsberg 1891.
- SPESSIVTSEFF, PAUL. Bestämningstabell över svenska barkborrar. Meddelande från Statens Skogsförsöksanstalt. 1922.
- Svensk Insektfauna*. Utgiven av Entomologiska Föreningen i Stockholm. 9. I—III.
- THOMSON, C. G. Skandinaviens Coleoptera, synoptiskt bearbetade. Lund. 1859—68.
- , Skandinaviens insekter. I. Coleoptera. Lund 1885.
- TRÄGÄRDH, IVAR. Trägnagarstudier. Meddelanden från Statens Skogsförsöksanstalt. 1924.